

U S T A W A

z dnia 2022 r.

o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027^{1), 2)}

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady realizacji programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027, zwanego dalej „programem”, w tym:

- 1) zadania oraz właściwość organów i jednostek organizacyjnych w zakresie wspierania zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem środków finansowych pochodzących z Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, zwanego dalej „EFMRA”, w ramach programu określone w:
 - a) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1139 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiającym Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury oraz zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 2017/1004 (Dz. Urz. UE L 247 z 13.07.2021, str. 1), zwanym dalej „rozporządzeniem EFMRA”, oraz w przepisach Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia,
 - b) rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i

¹⁾ Niniejsza ustawa służy stosowaniu:

- 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159);
 - 2) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) 2017/1004 (Dz. Urz. UE L 247 z 13.07.2021, str. 1).
- ²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o organizacji rynku rybnego, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz ustawę z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim.

Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159), zwanym dalej „rozporządzeniem ogólnym”, oraz w przepisach Unii Europejskiej wydanych w trybie tego rozporządzenia;

- 2) warunki i tryb przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na realizację operacji w ramach programu, zwanej dalej „pomocą”, w zakresie nieokreślonym w przepisach, o których mowa w pkt 1, lub przewidzianym w tych przepisach do określenia przez państwo członkowskie Unii Europejskiej;
- 3) wspieranie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o którym mowa w tytule III w rozdziale II rozporządzenia ogólnego, w ramach EFMRA, zwanego dalej „RLKS”, w tym organizację i działanie rybackich lokalnych grup działania, o których mowa w art. 31 ust. 2 lit. b rozporządzenia ogólnego, zwanych dalej „RLGD”, a także wybór strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o których mowa w art. 32 rozporządzenia ogólnego, w ramach EFMRA, zwanych dalej „LSR”, w zakresie nieokreślonym w przepisach, o których mowa w pkt 1, lub przewidzianym w tych przepisach do określenia przez państwo członkowskie Unii Europejskiej;
- 4) zasady przeprowadzania kontroli w ramach programu w zakresie nieokreślonym w przepisach, o których mowa w pkt 1, lub przewidzianym w tych przepisach do określenia przez państwo członkowskie Unii Europejskiej.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) operacja – operację w rozumieniu art. 2 pkt 4 rozporządzenia ogólnego;
- 2) wnioskodawca – podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie operacji;
- 3) beneficjent – beneficjenta w rozumieniu art. 2 pkt 9 rozporządzenia ogólnego;
- 4) projekt grantowy – operację, w której beneficjent będący RLGD udziela innym podmiotom wybranym przez RLGD, zwanym dalej „grantobiorcami”, grantów będących środkami finansowymi programu na realizację zadań służących osiągnięciu celu tej operacji.

Art. 3. 1. Program obejmuje priorytety, o których mowa w art. 3 rozporządzenia EFMRA oraz art. 36 ust. 4 rozporządzenia ogólnego, i następujące działania realizowane w ramach tych priorytetów:

- 1) w ramach Priorytetu 1. Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych:

- a) Kapitał ludzki,
 - b) Innowacje,
 - c) Dywersyfikacja działalności rybackiej,
 - d) Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy,
 - e) Inwestycje w portach,
 - f) Zwiększenie efektywności energetycznej i zmniejszenie emisji CO₂,
 - g) Trwałe zaprzestanie działalności połowowej,
 - h) Tymczasowe zaprzestanie działalności połowowej,
 - i) Kontrola i egzekwowanie przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa,
 - j) Gromadzenie danych rybackich,
 - k) Ochrona środowiska naturalnego i zmniejszenie wpływu działalności rybackiej na środowisko;
- 2) w ramach Priorytetu 2. Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, przyczyniając się w ten sposób do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii:
- a) Kapitał ludzki,
 - b) Inwestycje i innowacje w akwakulturze,
 - c) Akwakultura środowiskowa,
 - d) Organizacje producentów,
 - e) Inwestycje w przetwórstwie,
 - f) Zmniejszenie oddziaływania przetwórstwa na środowisko,
 - g) Świadomy konsument,
 - h) Mechanizm interwencyjny;
- 3) w ramach Priorytetu 3. Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury:
- a) Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca,
 - b) Wsparcie przygotowawcze,
 - c) Funkcjonowanie RLGD;
- 4) w ramach Priorytetu 4. Wzmocnienie międzynarodowego zarządzania oceanami oraz przyczynienie się do zapewnienia bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów, ochrony na nich, a także zrównoważonego zarządzania nimi:
- a) Wiedza o morzu,

- b) Nadzór morski i współpraca straży przybrzeżnych;
- 5) w ramach Priorytetu 5. Pomoc techniczna:
- a) Wsparcie administracji i ewaluacja,
 - b) Zapewnienie skutecznego systemu informacji i promocji programu oraz realizowanych w jego ramach instrumentów.

2. Priorytety oraz działania, o których mowa w ust. 1, służą realizacji celów szczegółowych, o których mowa w art. 14 ust. 1 lit. a–d i f, art. 26 ust. 1, art. 29 oraz art. 31 rozporządzenia EFMRA, zwanych dalej „celami szczegółowymi”.

Rozdział 2

System instytucjonalny

Art. 4. 1. Minister właściwy do spraw rybołówstwa w odniesieniu do programu:

- 1) jest instytucją zarządzającą, o której mowa w art. 71 rozporządzenia ogólnego, zwaną dalej „instytucją zarządzającą”, w tym:
 - a) wyznacza spośród pracowników urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rybołówstwa specjalistę do spraw komunikacji, o którym mowa w art. 48 ust. 2 rozporządzenia ogólnego,
 - b) realizuje zadania w zakresie komunikacji i widoczności określone art. 49 rozporządzenia ogólnego;
- 2) realizuje zadania państwa członkowskiego Unii Europejskiej określone w rozporządzeniu ogólnym oraz rozporządzeniu EFMRA nieprzypisane innym organom, w tym:
 - a) powołuje, w drodze zarządzenia, komitet monitorujący, o którym mowa w art. 38 rozporządzenia ogólnego, zwany dalej „komitetem monitorującym”,
 - b) zapewnia wykonanie ewaluacji, o których mowa w art. 44 rozporządzenia ogólnego, oraz przedkłada wyniki tych ewaluacji komitetowi monitorującemu i Komisji Europejskiej,
 - c) dysponuje systemem zarządzania i kontroli, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia ogólnego;
- 3) może powoływać, w drodze zarządzenia, organy opiniodawczo-doradcze w sprawach należących do zadań i kompetencji instytucji zarządzającej, w skład których mogą wchodzić przedstawiciele instytucji zarządzającej, instytucji pośredniczącej, podmiotów uczestniczących w realizacji RLKS oraz inne osoby, których udział w pracach takiego organu jest uzasadniony zakresem jego zadań;

4) może wydawać Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwanej dalej „Agencją”, RLGD oraz beneficjentom wytyczne w zakresie realizacji programu; wytyczne nie mogą dotyczyć rozstrzygnięcia co do istoty sprawy indywidualnej beneficjenta dotyczącej realizacji określonej operacji.

2. Minister właściwy do spraw rybołówstwa podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej, o której mowa w art. 49 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, dotyczącej programu, zwanej dalej „stroną programu”, wytyczne, o których mowa w ust. 1 pkt 4, oraz ich zmiany.

3. Do realizacji programu, w szczególności w celu wykonania art. 69 ust. 8 rozporządzenia ogólnego, wykorzystuje się system teleinformatyczny w rozumieniu art. 2 pkt 29 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. 1079), zwany dalej „systemem teleinformatycznym”.

Art. 5. 1. Agencja jest instytucją pośredniczącą, o której mowa w art. 71 ust. 3 rozporządzenia ogólnego, i wykonuje zadania instytucji zarządzającej powierzone jej w drodze pisemnego porozumienia zawartego z instytucją zarządzającą.

2. Porozumienie, o którym mowa w ust. 1, określa co najmniej zakres zadań Agencji jako instytucji pośredniczącej, o której mowa w art. 71 ust. 3 rozporządzenia ogólnego, a także sposób ich wykonywania, zasady odpowiedzialności finansowej, działania podejmowane w przypadku stwierdzenia nieprawidłowej realizacji przez Agencję powierzonych zadań oraz zobowiązanie do stosowania wytycznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 4.

Art. 6. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w odniesieniu do programu wykonuje zadania w zakresie księgowania wydatków, o których mowa w art. 76 rozporządzenia ogólnego.

2. Rozliczenie wydatków poniesionych w ramach realizowanych operacji programu stanowiące podstawę wniosku o płatność, o którym mowa w art. 91 ust. 1 rozporządzenia ogólnego, oraz zestawienia wydatków, o którym mowa w art. 98 ust 1 lit. a rozporządzenia ogólnego, instytucja zarządzająca przekazuje instytucji wykonującej w odniesieniu do programu zadania w zakresie księgowania wydatków, o których mowa w art. 76 rozporządzenia ogólnego, w celu ich przedłożenia Komisji Europejskiej.

3. Minister właściwy do spraw rybołówstwa określi, w drodze rozporządzenia, tryb, zakres, terminy i szczegółowy sposób rozliczania wydatków, o których mowa w ust. 1, w odniesieniu do operacji oraz w odniesieniu do programu, mając na względzie zapewnienie

prawidłowego zarządzania programem i wydatkowania środków finansowych służących jego realizacji oraz kierując się efektywnością i prawidłowością wdrażania środków tego programu.

4. W celu wykonania zadań w zakresie księgowania wydatków, o których mowa w art. 76 rozporządzenia ogólnego, minister właściwy do spraw finansów publicznych oraz minister właściwy do spraw rybołówstwa zawierają porozumienie określające warunki współpracy w tym zakresie nieokreślone w ust. 2 lub w przepisach wydanych na podstawie ust. 3.

Art. 7. Szef Krajowej Administracji Skarbowej w odniesieniu do programu jest instytucją audytową, o której mowa w art. 71 ust. 2 rozporządzenia ogólnego.

Art. 8.1. Instytucja zarządzająca wyznacza spośród pracowników urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rybołówstwa Rzecznika Programu.

2. Rzecznik Programu realizuje zadania w zakresie zapewnienia w procesie realizacji programu poszanowania praw podstawowych oraz praw osób z niepełnosprawnościami, w szczególności przez:

- 1) przyjmowanie i analizowanie zgłoszeń dotyczących utrudnień i propozycji usprawnień w zakresie realizacji programu;
- 2) udzielanie wyjaśnień w zakresie zgłoszeń, o których mowa w pkt 1;
- 3) realizowanie funkcji mediacyjnej w kontaktach podmiotu przekazującego zgłoszenie, o którym mowa w pkt 1, z instytucją zarządzającą;
- 4) dokonywanie w tym zakresie przeglądów procedur stosowanych w ramach programu i przekazywanie instytucji zarządzającej propozycji usprawnień.

3. Instytucja zarządzająca zapewnia, że osoba pełniąca funkcję Rzecznika Programu nie wykonuje zadań, które mogłyby bezpośrednio lub pośrednio wpływać na sposób realizacji przez nią zadań, o których mowa w ust. 2.

4. Rzecznik Programu sporządza, w terminie do dnia 31 marca, roczny raport ze swojej działalności za poprzedni rok i przedkłada go instytucji zarządzającej. Instytucja zarządzająca zamieszcza raport na stronie programu.

5. Do realizacji zadań przez Rzecznika Programu nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, 1491 i 2052 oraz z 2022 r. poz. 1301 i 1855), zwanej dalej „Kodeksem postępowania administracyjnego”, z wyjątkiem działu VIII, który stosuje się odpowiednio.

Art. 9. 1. W celach określonych w art. 4 rozporządzenia ogólnego minister właściwy do spraw rybołówstwa, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, minister właściwy do

spraw finansów publicznych, Szef Krajowej Administracji Skarbowej, Agencja i RLGD przetwarzają dane osobowe pozyskiwane bezpośrednio od osób, których dane dotyczą, lub z systemu teleinformatycznego, lub z rejestrów publicznych, o których mowa w art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027, zwanej dalej „ustawą wdrożeniową”.

2. W celach określonych w art. 4 rozporządzenia ogólnego Agencja przetwarza również dane osobowe z:

- 1) rejestru statków rybackich, o którym mowa w art. 13 ustawy z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 540), zwanej dalej „ustawą o rybołówstwie morskim”;
- 2) Krajowego Rejestru Karnego, o którym mowa w ustawie z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1709 oraz z 2022 r. poz. 1700).

3. Do przetwarzania danych osobowych i dostępu do rejestrów, o których mowa w art. 92 ust. 2 ustawy wdrożeniowej, oraz wymienionych w ust. 2 przepisy art. 87 ust. 2, art. 88, art. 89 ust. 1 i art. 90–93 ustawy wdrożeniowej stosuje się odpowiednio.

Rozdział 3

Przyznawanie i wypłata pomocy

Art. 10. W ramach programu pomoc jest przyznawana:

- 1) osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej;
- 2) jeżeli są spełnione warunki przyznania pomocy określone w przepisach rozporządzenia ogólnego i rozporządzenia EFMRA, przepisach ustawy oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 25 ust. 1;
- 3) na wniosek o dofinansowanie;
- 4) na podstawie umowy o dofinansowanie.

Art. 11. Pomoc nie przysługuje podmiotowi:

- 1) wobec którego został orzeczony prawomocnym wyrokiem sądu zakaz dostępu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, 1692, 1725, 1747 i 1768), zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych”, zakaz korzystania z dotacji, subwencji lub innych form wsparcia finansowego środkami publicznymi lub zakaz ubiegania się o zamówienia publiczne;

- 2) wobec którego sąd ogłosił upadłość;
- 3) który jest:
 - a) podmiotem wykluczonym na podstawie art. 207 ust. 4 ustawy o finansach publicznych lub
 - b) wpisany do rejestru naruszeń, o którym mowa w art. 80 ustawy o rybołówstwie morskim, w związku z dopuszczeniem się poważnego naruszenia.

Art. 12. W ramach programu stosuje się następujące formy pomocy:

- 1) zwrot określonych w umowie o dofinansowanie kosztów kwalifikowalnych poniesionych przez beneficjenta na realizację operacji lub
- 2) finansowanie w oparciu o stawki jednostkowe, lub
- 3) finansowanie w oparciu o kwoty ryczałtowe, lub
- 4) finansowanie w oparciu o stawki ryczałtowe.

Art. 13. 1. Pomoc jest przyznawana do wysokości limitu środków:

- 1) stanowiącej równowartość w złotych określonej w programie kwoty środków EFMRA przeznaczonych na pomoc, powiększonej o wysokość kwoty krajowych środków publicznych przeznaczonych na współfinansowanie tej pomocy lub
- 2) wyrażonej w złotych określonej w ramach danego naboru wniosków o dofinansowanie.

2. Instytucja zarządzająca po uzyskaniu opinii komitetu monitorującego może wyrazić zgodę na przyznawanie pomocy do określonej wysokości nieprzekraczającej 2% wysokości limitu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, o czym niezwłocznie informuje ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

3. Instytucja zarządzająca w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych może, na wniosek Agencji, wyrazić zgodę na przyznawanie pomocy do określonej wysokości przekraczającej 2% wysokości limitu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

4. Instytucja zarządzająca, na wniosek Agencji, może wyrazić zgodę na zwiększenie limitu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, do wysokości nieprzekraczającej limitu określonego w ust. 1 pkt 1.

5. Przepisów ust. 2–4 nie stosuje się do pomocy na działania, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3.

6. Minister właściwy do spraw rybołówstwa określi, w drodze rozporządzenia, podział środków finansowych na realizację programu, ustalając limity na poszczególne priorytety, cele szczegółowe lub rodzaje interwencji, o których mowa w załączniku IV do rozporządzenia

EFMRA, a także na beneficjentów w ramach priorytetu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5, mając na względzie wysokość limitu środków wynikającą z programu, zapewnienie efektywności wdrażania programu oraz wykorzystanie środków finansowych przeznaczonych na jego realizację.

Art. 14. 1. Wniosek o dofinansowanie zawiera informacje niezbędne do przyznania pomocy, w tym:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;
- 2) opis planowanej operacji, w tym określenie miejsca jej realizacji, celów, zakresu i kosztów.

2. Wniosek o dofinansowanie składa się za pomocą systemu teleinformatycznego na formularzu w nim udostępnionym.

3. Wzór wniosku o dofinansowanie:

- 1) przygotowuje Agencja i zatwierdza instytucja zarządzająca;
- 2) jest umieszczany:
 - a) na stronie programu oraz na stronie internetowej administrowanej przez Agencję,
 - b) na stronie internetowej administrowanej przez poszczególną RLGD – w przypadku działań w ramach priorytetu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3.

4. Do zmiany wzoru wniosku o dofinansowanie stosuje się ust. 3.

5. Wniosek o dofinansowanie składa się do Agencji, z tym że w przypadku:

- 1) działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lit. a, jeżeli operację realizuje podmiot inny niż RLGD lub grantobiorca, o którym mowa w art. 2 pkt 4 – do właściwej RLGD;
- 2) działań w ramach priorytetu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5, jeżeli wnioskodawcą jest Agencja – do instytucji zarządzającej.

6. Wniosek o dofinansowanie składa się w terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o dofinansowanie, a w przypadku działań w ramach priorytetu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lit. b i c oraz art. 3 ust. 1 pkt 5 – w terminie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 25 ust. 1.

Art. 15. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 14 ust. 5 pkt 1, RLGD w terminie 45 dni od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie:

- 1) ocenia zgodność operacji z LSR;
- 2) dokonuje wyboru operacji oraz ustala kwotę pomocy;

- 3) informuje wnioskodawcę o wyniku oceny zgodności operacji z LSR i o rozstrzygnięciu w zakresie wyboru tej operacji oraz ustalenia kwoty pomocy;
- 4) przekazuje wniosek o dofinansowanie do Agencji w terminie 14 dni od przekazania informacji, o której mowa w pkt 3.

2. W przypadku, o którym mowa w art. 14 ust. 5 pkt 1, dla zapewnienia zgodność operacji z LSR, RLGD może określić warunki wyboru operacji, w szczególności odnoszące się do zakresu operacji, miejsca jej realizacji lub podmiotu ubiegającego się o dofinansowanie, które nie mogą być sprzeczne z kryteriami wyboru operacji określonymi w LSR. Warunki te są zawarte w ogłoszeniu o naborze wniosków o dofinansowanie.

3. Przez operację zgodną z LSR rozumie się operację, która:

- 1) zakłada realizację celów głównych i szczegółowych LSR przez osiągnięcie zaplanowanych w LSR wskaźników;
- 2) jest zgodna z programem oraz z warunkami, o których mowa w ust. 2, a na jej realizację może być udzielona pomoc na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 25 ust. 1;
- 3) jest zgodna z zakresem tematycznym, o którym mowa w danym ogłoszeniu o naborze;
- 4) jest objęta wnioskiem o dofinansowanie, który został złożony do właściwej RLGD, w terminie wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków o dofinansowanie.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do operacji własnych RLGD.

Art. 16. 1. Wnioskodawcy ubiegającemu się o pomoc w ramach działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lit. a, będącemu podmiotem innym niż RLGD lub grantobiorcą, o którym mowa w art. 2 pkt 4, przysługuje prawo wniesienia, w terminie 7 dni od dnia doręczenia informacji, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3, protestu od:

- 1) negatywnej oceny zgodności operacji z LSR albo
- 2) rozstrzygnięcia w zakresie wyboru operacji oraz ustalenia kwoty pomocy.

2. Protest składa się do Agencji za pośrednictwem RLGD.

3. Wniesienie protestu, o którym mowa w ust. 1, nie wstrzymuje możliwości zawarcia przez Agencję umów o dofinansowanie w zakresie pozostałych rozpatrzonych przez RLGD wniosków o dofinansowanie.

4. Do wnoszenia protestu i postępowania wszczętego na skutek jego wniesienia, a także wnoszenia skargi i postępowania przed sądem administracyjnym wszczętego na jej skutek, przepisy art. 56 ust. 5 i 6, art. 64 ust. 2–7, art. 65, art. 67 ust. 2 oraz art. 68–78 ustawy wdrożeniowej, stosuje się odpowiednio, z tym że:

- 1) protest pozostawia się bez rozpoznania również w przypadku, gdy nie spełnia wymagań określonych w ust. 5;
- 2) w weryfikacji, o której mowa w art. 67 ust. 2 ustawy wdrożeniowej, a także w ponownej ocenie, o której mowa w art. 69 ust. 3 ustawy wdrożeniowej, nie mogą brać udziału osoby, które były zaangażowane w przygotowanie operacji; przepisy art. 6 i 7 oraz art. 24 § 1 pkt 1–4 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio;
- 3) art. 77 ust. 2 ustawy wdrożeniowej ma zastosowanie, gdy zostanie wyczerpana kwota środków na wdrażanie operacji, o których mowa w art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego, przewidzianych w umowie o warunkach i sposobie realizacji LSR, zwanej dalej „umową ramową”.

5. Oprócz elementów określonych w art. 64 ust. 2 ustawy wdrożeniowej, protest zawiera wskazanie, w jakim zakresie wnioskodawca nie zgadza się z oceną, o której mowa w ust. 1 pkt 1, albo rozstrzygnięciem, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, wraz z uzasadnieniem stanowiska.

Art. 17. 1. Wniosek o dofinansowanie jest oceniany przez Agencję w zakresie:

- 1) poprawności sporządzenia i złożenia,
 - 2) zgodności planowanej operacji z celami działania, w ramach którego ma być realizowana operacja,
 - 3) zasadności udzielenia pomocy na realizację planowanej operacji
- w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 25 ust. 1.

2. Rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie przez Agencję następuje w terminie niezbędnym do należytego wyjaśnienia sprawy, w tym do przeprowadzenia przez Agencję kontroli wnioskodawcy, nie dłuższym niż 5 miesięcy od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie.

3. W przypadku operacji w ramach priorytetu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5, jeżeli wnioskodawcą jest Agencja, wniosek o dofinansowanie jest oceniany przez instytucję zarządzającą zgodnie z ust. 1.

Art. 18. 1. W postępowaniu w sprawie przyznawania pomocy podmiot, przed którym toczy się postępowanie:

- 1) stoi na straży praworządności;
- 2) jest obowiązany w sposób wyczerpujący rozpatrzyć cały materiał dowodowy;

- 3) udziela wnioskodawcy, na jego żądanie, niezbędnych pouczeń co do okoliczności faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie jego praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania;
- 4) zapewnia wnioskodawcy, na jego żądanie, czynny udział w każdym stadium postępowania.

2. Wnioskodawca oraz inne osoby uczestniczące w postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, są obowiązane przedstawiać dowody oraz składać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która wywodzi z tego faktu skutki prawne.

3. Wnioskodawca w postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do informowania podmiotu, przed którym toczy się postępowanie, o wszelkich zmianach danych w zakresie złożonego wniosku o dofinansowanie.

4. Do postępowań w sprawach przyznawania pomocy nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu, doręczeń, wezwań, udostępniania akt, a także skarg i wniosków.

Art. 19. 1. W przypadku gdy nie są spełnione warunki przyznania pomocy lub został wyczerpany limit środków, o którym mowa w art. 13 ust. 1–4, Agencja informuje wnioskodawcę za pomocą systemu teleinformatycznego o odmowie przyznania pomocy, podając przyczyny tej odmowy.

2. W przypadku odmowy przyznania pomocy wnioskodawcy przysługuje prawo wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonym dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329, 655, 1457 i 1855).

Art. 20. 1. Umowa o dofinansowanie:

- 1) jest zawierana zgodnie ze wzorem:
 - a) przygotowanym przez Agencję i zatwierdzonym przez instytucję zarządzającą,
 - b) umieszczonym na stronie programu oraz na stronie internetowej administrowanej przez Agencję, a w przypadku działań w ramach priorytetu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 – na stronie internetowej administrowanej przez poszczególną RLGD – pod rygorem nieważności, w formie pisemnej albo w formie elektronicznej;
- 2) zawiera co najmniej oznaczenie przedmiotu i stron umowy oraz określenie:
 - a) warunków, terminu, miejsca realizacji i celu operacji,

- b) wysokości pomocy,
- c) sposobu potwierdzenia poniesienia kosztów kwalifikowalnych, w przypadku gdy wypłata pomocy polega na zwrocie kosztów kwalifikowalnych,
- d) warunków i terminów wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy,
- e) warunków rozwiązania umowy,
- f) warunków i sposobu zwrotu środków finansowych z tytułu pomocy, w przypadku gdy pomoc jest nienależna, została pobrana w nadmiernej wysokości lub została wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, lub z naruszeniem określonych procedur,
- g) warunków komunikacji i widoczności w programie,
- h) zobowiązania do stosowania wytycznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 4.

2. Umowa o dofinansowanie jest nieważna w przypadkach określonych w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360) oraz w przypadku gdy sprzeciwia się przepisom rozporządzenia ogólnego lub rozporządzenia EFMRA, przepisom ustawy lub przepisom wydanym na jej podstawie.

3. Zmiana umowy o dofinansowanie powodująca zwiększenie wysokości pomocy lub zmianę celu operacji jest nieważna.

4. Na uzasadniony wniosek beneficjenta, nie więcej niż raz w czasie obowiązywania umowy o dofinansowanie, najpóźniej przed dniem złożenia wniosku o płatność końcową, jest dopuszczalna zmiana tej umowy, w wyniku której, zwiększy się wysokość pomocy do wysokości nie przekraczającej 20% pomocy przyznanej beneficjentowi przed zmianą, oraz o ile są dostępne środki finansowe na dany cel szczegółowy lub rodzaj interwencji, o którym, mowa w załączniku IV do rozporządzenia EFMRA. Taka zmiana umowy o dofinansowanie nie może powodować zmiany jej zakresu rzeczowego.

5. Do zmiany wzoru umowy o dofinansowanie stosuje się przepisy ust. 1 pkt 1.

Art. 21. 1. Wypłata pomocy następuje na podstawie umowy o dofinansowanie na wniosek o płatność, chyba że umowa o dofinansowanie stanowi inaczej.

2. Do postępowań w sprawach wypłaty pomocy stosuje się odpowiednio przepisy art. 18.

Art. 22. 1. Wniosek o płatność zawiera informacje niezbędne do rozliczenia zrealizowanej operacji, w tym co najmniej:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres wnioskodawcy;

- 2) informację o rachunku bankowym, na który ma zostać dokonana płatność;
- 3) wykaz dokumentów potwierdzających poniesione wydatki, jeżeli wymaga tego specyfika operacji.

2. Wniosek o płatność składa się za pomocą systemu teleinformatycznego na formularzu w nim udostępnionym.

3. W przypadku gdy z powodów technicznych złożenie wniosku o płatność za pomocą systemu teleinformatycznego nie jest możliwe, beneficjent, za zgodą Agencji, składa go w sposób przez nią wskazany.

4. Wzór wniosku o płatność:

- 1) w przypadku działań w ramach priorytetów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1–3 oraz 5 – przygotowuje Agencja i zatwierdza instytucja zarządzająca;
- 2) w przypadku działań w ramach priorytetu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 4 – przygotowuje instytucja zarządzająca;
- 3) jest umieszczany:
 - a) na stronie programu oraz na stronie internetowej administrowanej przez Agencję,
 - b) na stronie internetowej administrowanej przez poszczególną RLGD – w przypadku działań w ramach priorytetu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3.

5. Do zmiany wzoru wniosku o płatność stosuje się przepisy ust. 4.

Art. 23. 1. W przypadku otrzymania przez państwowy instytut badawczy albo instytut naukowy, o którym mowa w art. 73 ust. 1 ustawy o rybołówstwie morskim, realizujący operacje w ramach działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 lit. j, środków z budżetu państwa w formie dotacji celowej na finansowanie kosztów kwalifikowalnych ponoszonych na ich realizację, jest on obowiązany do zwrotu tych środków, do wysokości udziału refundowanego ze środków EFMRA, na rachunek dochodów właściwego dysponenta, ze środków otrzymanych z Agencji tytułem refundacji wydatków kwalifikowalnych ze środków EFMRA, w terminie 10 dni od dnia otrzymania tych środków.

2. Właściwy dysponent przekazuje środki, o których mowa w ust. 1, na dochody budżetu państwa, w terminie 5 dni od dnia otrzymania tych środków od instytutu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 24. 1. W sprawach dotyczących przyznawania pomocy w razie śmierci wnioskodawcy będącego osobą fizyczną, rozwiązania, połączenia, podziału lub przekształcenia wnioskodawcy będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną

nieposiadającą osobowości prawnej, lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistnieje następstwo prawne, albo w razie zbycia całości lub części przedsiębiorstwa, całości lub części gospodarstwa rolnego wnioskodawcy przeznaczonego do chowu lub hodowli ryb lub innych organizmów wodnych w toku postępowania, następcą prawnym wnioskodawcy albo nabywcą przedsiębiorstwa lub jego części albo gospodarstwa rolnego przeznaczonego do chowu lub hodowli ryb lub innych organizmów wodnych lub jego części może, na swój wniosek, wstąpić do toczącego się postępowania na miejsce wnioskodawcy, jeżeli nie sprzeciwia się to istocie i celowi działania, w ramach którego ma być przyznana pomoc.

2. W razie śmierci beneficjenta będącego osobą fizyczną, rozwiązania, połączenia, podziału lub przekształcenia beneficjenta będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistnieje następstwo prawne, albo w razie zbycia całości lub części przedsiębiorstwa, całości lub części gospodarstwa rolnego beneficjenta przeznaczonego do chowu lub hodowli ryb lub innych organizmów wodnych, po przyznaniu pomocy, następcy prawnemu beneficjenta albo nabywcy przedsiębiorstwa lub jego części albo gospodarstwa rolnego przeznaczonego do chowu lub hodowli ryb lub innych organizmów wodnych lub jego części może być przyznana pomoc, na jego wniosek, jeżeli:

- 1) spełnia on warunki przyznania pomocy;
- 2) nie sprzeciwia się to przepisom, o których mowa w art. 1 pkt 1, oraz istocie i celowi działania, w ramach którego przyznano pomoc;
- 3) zostaną przez niego przejęte zobowiązania związane z przyznaną pomocą;
- 4) środki finansowe z tytułu pomocy nie zostały w całości wypłacone.

3. W razie rozwiązania, połączenia, podziału lub przekształcenia beneficjenta będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistnieje następstwo prawne, albo w razie zbycia całości lub części przedsiębiorstwa, całości lub części gospodarstwa rolnego beneficjenta przeznaczonego do chowu lub hodowli ryb lub innych organizmów wodnych po przyznaniu pomocy oraz jeżeli środki finansowe z tytułu pomocy zostały w całości wypłacone, następcą prawnym beneficjenta albo nabywcą przedsiębiorstwa lub jego części albo gospodarstwa rolnego przeznaczonego do chowu lub hodowli ryb lub innych organizmów wodnych lub jego części może przejąć prawa związane ze zrealizowaną operacją, jeżeli:

- 1) spełnia on warunki przyznania pomocy;

- 2) nie sprzeciwia się to przepisom, o których mowa w art. 1 pkt 1, oraz istocie i celowi działania, w ramach którego przyznano pomoc;
- 3) zostaną przez niego przejęte zobowiązania związane z wypłaconą pomocą.

4. W przypadku gdy beneficjent zamierza zbyć całość albo część przedsiębiorstwa, bądź całość albo część gospodarstwa rolnego przeznaczonego do chowu lub hodowli ryb lub innych organizmów wodnych, jest obowiązany zgłosić Agencji planowaną transakcję przed jej dokonaniem. Agencja w terminie 30 dni od dnia otrzymania informacji o zamiarze zbycia ustala czy takie zbycie nie jest sprzeczne z zapewnieniem trwałości operacji określonej w art. 65 rozporządzenia ogólnego oraz informuje beneficjenta o dokonanym ustaleniu i warunkach ubiegania się o przyznanie pomocy przez nabywcę, w tym o okolicznościach faktycznych lub prawnych wykluczających przyznanie pomocy; Agencja może żądać od beneficjenta przedłożenia dokumentów lub złożenia wyjaśnień, jeżeli jest to niezbędne do dokonania tego ustalenia.

5. Przepisy ust. 1 i ust. 2 pkt 2–4 stosuje się odpowiednio w razie rozwiązania, połączenia lub podziału organu lub jednostki organizacyjnej ubiegających się o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5, albo będących beneficjentami tej pomocy lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku którego zaistnieje następstwo prawne.

Art. 25. 1. Minister właściwy do spraw rybołówstwa określi, w drodze rozporządzeń, szczegółowe warunki i tryb przyznawania, wypłaty lub zwrotu pomocy w przypadku działań w ramach priorytetów, o których mowa w art. 3 ust. 1, z wyłączeniem działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lit. h, lub wysokość tej pomocy, kierując się potrzebą zapewnienia prawidłowej realizacji programu, w szczególności przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy zgodnie z warunkami wynikającymi z programu, uwzględniając realizację celów Wspólnej Polityki Rybackiej Unii Europejskiej oraz biorąc pod uwagę istotę i cel poszczególnych działań w ramach tych priorytetów.

2. W przypadku wydania przez Komisję Europejską decyzji, o której mowa w art. 26 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia EFMRA, minister właściwy do spraw rybołówstwa może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przyznawania, wypłaty lub zwrotu pomocy w przypadku działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lit. h, lub wysokość tej pomocy, uwzględniając tę decyzję Komisji Europejskiej, a także kierując się potrzebą zapewnienia prawidłowej realizacji programu, w szczególności przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy zgodnie z warunkami z niego wynikającymi.

3. W rozporządzeniach, o których mowa w ust. 1 i 2, zostaną określone w szczególności:

- 1) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać wnioski o dofinansowanie i wnioski o płatność, oraz tryb składania tych wniosków lub
- 2) szczegółowy sposób oceny oraz terminy rozpatrywania wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność, lub
- 3) kryteria wyboru operacji, lub
- 4) katalog beneficjentów, lub
- 5) tryb, warunki i termin zawierania umowy o dofinansowanie oraz szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać umowa o dofinansowanie.

Rozdział 4

RLKS

Art. 26. 1. Komitet, o którym mowa w art. 32 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, do spraw wyboru LSR, zwany dalej „komitetem”, instytucja zarządzająca powołuje w drodze zarządzenia, w którym określa w szczególności:

- 1) liczbę członków komitetu;
- 2) skład komitetu, w tym przewodniczącego i jego zastępcę;
- 3) regulamin komitetu określający zasady jego działania, w tym podział zadań między członków komitetu oraz zasady wynagradzania członków komitetu będących ekspertami.

2. W skład komitetu wchodzi przedstawiciele instytucji zarządzającej, przedstawiciele Agencji oraz mogą wchodzić eksperci.

3. Rozstrzygnięcia komitetu zapadają w formie uchwały podjętej zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy składu komitetu. W razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego.

4. Uchwałę komitetu podpisuje przewodniczący albo jego zastępca.

5. Obsługę komitetu zapewnia instytucja zarządzająca.

Art. 27. 1. RLGD jest stowarzyszeniem posiadającym osobowość prawną.

2. Siedziba RLGD znajduje się w miejscowości położonej w województwie, którego obszar jest objęty LSR, a w przypadku gdy LSR obejmuje obszar więcej niż jednego województwa – w miejscowości położonej w jednym z tych województw.

3. Do tworzenia i działania RLGD stosuje się przepisy ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261), z tym że:

- 1) członkiem zwyczajnym RLGD mogą być osoby fizyczne i osoby prawne, w tym jednostki gminnego samorządu terytorialnego;

- 2) nadzór nad RLGD w zakresie wdrażania LSR sprawuje instytucja zarządzająca;
- 3) RLGD, w zakresie określonym w jej statucie, może prowadzić działalność gospodarczą służącą realizacji LSR;
- 4) RLGD, oprócz organów wymaganych na podstawie art. 11 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach, jest zobowiązana posiadać organ decyzyjny będący organem, do którego wyłącznych kompetencji należy wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR, oraz ustalenie kwoty pomocy, zgodnie z art. 33 ust. 3 lit. d rozporządzenia ogólnego, chyba że w statucie LGD przewidziano, że zadania te należą do właściwości zarządu.

4. Organ decyzyjny, o którym mowa w ust. 3 pkt 4, jest wybierany przez walne zebranie członków albo zebrania delegatów spośród członków RLGD, przy czym członek organu decyzyjnego nie może być jednocześnie członkiem innego organu RLGD, ani pracownikiem RLGD.

5. W przypadku gdy w statucie RLGD przewidziano, że zadania, o których mowa w ust. 3 pkt 4, należą do właściwości zarządu, członkowie zarządu nie mogą być zatrudnieni przez RLGD na stanowisku związanym ze świadczeniem doradztwa na rzecz podmiotów ubiegających się o pomoc na realizację operacji, o których mowa w art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia ogólnego.

6. Ilekroć w dalszych przepisach ustawy jest mowa o organie decyzyjnym należy przez to rozumieć zarząd, jeżeli do właściwości zarządu należy wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR, i ustalanie kwoty wsparcia.

Art. 28. 1. Wyboru LSR dokonuje się spośród LSR, które spełniają następujące warunki:

- 1) LSR zawiera elementy określone w art. 32 ust. 1 rozporządzenia ogólnego;
 - 2) obszar objęty LSR jest:
 - a) spójny przestrzennie,
 - b) obejmuje co najmniej pięć gmin,
 - c) jest zamieszkały przez nie mniej niż 20 000 i nie więcej niż 150 000 mieszkańców;
 - 3) LSR będzie realizowana przez RLGD:
 - a) spełniającą wymagania określone w art. 33 rozporządzenia ogólnego i ustawie,
 - b) posiadającą opracowany plan komunikacji z lokalną społecznością;
 - 4) określone w regulaminie konkursu.
2. Wyboru LSR dokonuje się:

- 1) przy zastosowaniu warunków dostępu RLGD dotyczących:
 - a) struktury RLGD,
 - b) liczby członków RLGD, którzy są przedstawicielami sektora rybackiego,
 - c) reprezentatywności składu organu decyzyjnego w odniesieniu do składu RLGD,
 - d) liczby osób, przedstawicieli sektora rybackiego, na obszarze objętym realizacją LSR,
 - e) wartości produkcji, przetwórstwa i produkcji materiału zarybieniowego albo wartości połowów dla terenu realizacji LSR;
- 2) przy zastosowaniu kryteriów oceny LSR dotyczących:
 - a) celów LSR i środków służących do ich osiągnięcia,
 - b) operacji planowanych do wsparcia w ramach LSR,
 - c) udziału społeczności lokalnej w przygotowaniu LSR,
 - d) opisu procesu wdrażania LSR;

3) do wysokości dostępnych środków przeznaczonych na realizację LSR.

3. Liczbę mieszkańców, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, ustala się według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. na podstawie wynikowych informacji statystycznych ogłaszanych, udostępnianych lub rozpowszechnianych zgodnie z przepisami o statystyce publicznej.

4. W przypadku gdy co najmniej dwie LSR uzyskały taką samą liczbę punktów w ramach oceny spełnienia warunków dostępu RLGD oraz kryteriów oceny LSR, o kolejności wyboru LSR decyduje, w kolejności wskazanej poniżej, większa liczba:

- 1) punktów uzyskanych za wartość produkcji, przetwórstwa i produkcji materiału zarybieniowego albo wartość połowów dla terenu realizacji LSR;
- 2) mieszkańców obszaru objętego LSR, ustalona zgodnie z ust. 3;
- 3) członków stowarzyszonych w RLGD.

5. W przypadku gdy teren jednej gminy jest objęty więcej niż jedną LSR, dokonuje się wyboru tylko jednej LSR, która uzyskała największą liczbę punktów w ramach oceny spełnienia warunków dostępu RLGD oraz kryteriów oceny LSR.

6. Minister właściwy do spraw rybołówstwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe kryteria oceny LSR, a także trybu opracowania i konsultacji wzoru ramowej oraz regulaminu konkursu na wybór LSR w ramach priorytetu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3, mając na względzie zapewnienie efektywnego wspierania RLKS w ramach EFMRA oraz prawidłowego zarządzania programem, a także kierując się efektywnością i prawidłowością wdrażania środków tego programu.

Art. 29. Wyboru LSR dokonuje się na wniosek RLGD w ramach konkursu ogłoszonego przez instytucję zarządzającą do wysokości limitu środków przewidzianych na realizację LSR.

Art. 30. 1. Komitet dokonuje wyboru LSR na podstawie ustalonego przez instytucję zarządzającą regulaminu konkursu, który określa w szczególności:

- 1) tryb składania wniosków o wybór LSR oraz tryb, sposób i zakres uzupełniania braków i usuwania uchybień w tych wnioskach, udzielania wyjaśnień lub przedkładania dokumentów niezbędnych do oceny warunków dostępu RLGD i kryteriów oceny LSR oraz poprawiania oczywistych omyłek;
- 2) warunki dostępu RLGD;
- 3) kryteria oceny LSR wraz z podaniem sposobu ich oceny;
- 4) sposób ustalania wysokości dostępnych środków przeznaczonych na realizację LSR;
- 5) sposób podania do publicznej wiadomości wysokości środków dostępnych w ramach konkursu przeznaczonych na realizację LSR;
- 6) sposób podania do publicznej wiadomości wyników konkursu;
- 7) formę i sposób udzielania RLGD wyjaśnień w kwestiach dotyczących konkursu.

2. Kryteria oceny LSR określa się po zasięgnięciu opinii komitetu monitorującego.

3. Regulamin konkursu może określić minimalną liczbę punktów dla danego kryterium oceny LSR lub minimalną łączną liczbę punktów, której uzyskanie jest niezbędne do wyboru LSR.

4. Do czasu rozstrzygnięcia konkursu nie jest dopuszczalna zmiana regulaminu konkursu skutkująca nierównym traktowaniem uczestniczących w nim RLGD.

Art. 31. Wniosek o wybór LSR składa się do instytucji zarządzającej:

- 1) na wzorze opracowanym przez instytucję zarządzającą i udostępnionym na stronie programu;
- 2) w terminie wskazanym w ogłoszeniu o konkursie.

Art. 32. 1. Ogłoszenie o konkursie zawiera w szczególności wskazanie:

- 1) terminu, miejsca i trybu składania wniosków o wybór LSR;
- 2) sposobu ustalania wysokości dostępnych środków przeznaczonych na realizację LSR;
- 3) miejsca zamieszczenia wzoru wniosku o wybór LSR, wzoru umowy ramowej oraz regulaminu konkursu;
- 4) dokumentów potwierdzających spełnienie warunków dostępu RLGD oraz kryteriów oceny LSR;

5) limitu środków przeznaczonych na realizację LSR.

2. Ogłoszenie o konkursie jest podawane do publicznej wiadomości przez instytucję zarządzającą na stronie programu co najmniej 30 dni przed dniem rozpoczęcia terminu składania wniosków o wybór LSR. Termin składania wniosków o wybór LSR nie może być krótszy niż 14 dni i dłuższy niż 60 dni.

Art. 33. 1. W przypadku gdy wniosek o wybór LSR:

- 1) nie został złożony w terminie lub
- 2) nie zawiera nazwy RLGD, lub
- 3) nie zawiera adresu RLGD i nie można ustalić tego adresu na podstawie posiadanych danych, lub
- 4) do wniosku o wybór LSR nie dołączono LSR

– instytucja zarządzająca pozostawia wniosek bez rozpoznania.

2. W przypadku stwierdzenia, że wniosek o wybór LSR zawiera braki inne niż określone w ust. 1 lub jest konieczne uzyskanie wyjaśnień lub złożenie dokumentów niezbędnych do oceny warunków dostępu RLGD lub kryteriów oceny LSR, instytucja zarządzająca wzywa RLGD do uzupełnienia tych braków lub złożenia tych wyjaśnień lub tych dokumentów w terminie 7 dni, pod rygorem pozostawienia wniosku o wybór LSR bez rozpoznania.

3. Uzupełnienie, o którym mowa w ust. 2, nie może prowadzić do zmian niebędących następstwem wezwania do tego uzupełnienia oraz do zmiany LSR z wyjątkiem poprawienia w niej oczywistych omyłek.

4. W przypadku stwierdzenia, że wniosek o wybór LSR zawiera oczywiste omyłki pisarskie lub rachunkowe, instytucja zarządzająca może poprawić je z urzędu, informując o tym RLGD.

Art. 34. 1. Komitet, w drodze uchwały, dokonuje oceny LSR, wskazując czy zostały spełnione warunki dostępu RLGD oraz liczbę punktów uzyskanych przez tę LSR w ramach oceny kryteriów oceny LSR, uzasadnienie oceny LSR i pouczenie o możliwości wniesienia sprzeciwu.

2. Od uchwały o dokonaniu oceny LSR przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu.

3. Sprzeciw:

- 1) wnosi się w formie pisemnej albo w formie elektronicznej do komitetu, w terminie 7 dni od dnia doręczenia uchwały, o której mowa w ust. 1;
- 2) zawiera:

- a) oznaczenie RLGD,
- b) wskazanie warunków dostępu RLGD lub kryteriów oceny LSR, z których oceną RLGD się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem oraz,
- c) podpis własnoręczny albo kwalifikowany podpis elektroniczny, albo podpis zaufany osoby upoważnionej do reprezentowania RLGD – w zależności od sposobu utrwalenia pisma.

4. W przypadku gdy sprzeciw nie spełnia wymogów, o których mowa w ust. 3, komitet pozostawia sprzeciw bez rozpoznania.

5. Komitet rozpatruje sprzeciw, weryfikując prawidłowość oceny wniosku o wybór LSR w zakresie spełnienia warunków dostępu RLGD oraz kryteriów oceny LSR, z których oceną RLGD się nie zgadza, w terminie nie dłuższym niż 21 dni, licząc od dnia otrzymania sprzeciwu.

6. W rozpatrywaniu sprzeciwu nie mogą brać udziału członkowie komitetu, którzy dokonywali oceny spełnienia warunków dostępu RLGD oraz kryteriów oceny poszczególnej LSR, której dotyczy sprzeciw.

7. W przypadku gdy sprzeciw:

- 1) nie został uwzględniony – komitet utrzymuje w mocy ocenę LSR;
- 2) został uwzględniony – komitet dokonuje ponownej oceny warunków dostępu RLGD oraz kryteriów oceny LSR.

8. Komitet informuje RLGD o sposobie rozpatrzenia sprzeciwu, podając uzasadnienie, a w przypadku gdy sprzeciw nie został uwzględniony – wraz z pouczeniem o możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego.

9. O wyniku oceny wszystkich LSR komitet informuje w terminie 4 miesięcy od dnia upływu terminu składania wniosków o wybór LSR, publikując na stronie programu informację o uzyskanych przez poszczególne LSR liczbach punktów.

Art. 35. 1. RLGD przysługuje prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego na rozstrzygnięcie komitetu, o którym mowa w art. 34 ust. 7 pkt 1, w terminie 14 dni od dnia otrzymania rozstrzygnięcia, na zasadach i w trybie określonym dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

2. Skarga podlega wpisowi stałemu.
3. Sąd rozpoznaje skargę w terminie 30 dni od dnia wniesienia skargi.
4. Wniesienie skargi po terminie, o którym mowa ust. 1, lub bez uiszczenia wpisu stałego, o którym mowa w ust. 2, powoduje pozostawienie skargi bez rozpoznania.

5. Wniesienie skargi nie wstrzymuje możliwości wyboru LSR w ramach ogłoszonego konkursu.

6. Jeżeli zostaną wyczerpane środki przeznaczone na wybór LSR, sąd uwzględniając skargę nie uchyla rozstrzygnięcia komitetu, o którym mowa w art. 34 ust. 7 pkt 1, lecz stwierdza jedynie, że ocena LSR została przeprowadzona z naruszeniem prawa.

Art. 36. 1. Wybór LSR jest dokonywany w drodze uchwały komitetu, która zawiera listę ocenionych LSR, liczbę punktów otrzymanych przez poszczególne LSR oraz wskazanie LSR, które zostały wybrane.

2. Uchwałę, o której mowa w ust. 1, zamieszcza się na stronie programu.

3. Komitet informuje RLGD o wynikach wyboru LSR, przesyłając uchwałę o której mowa w ust. 1. Uchwała nie podlega zaskarżeniu.

Art. 37. 1. Niezwłocznie po dokonaniu przez komitet wyboru LSR instytucja zarządzająca zawiera z RLGD, na piśmie, umowę ramową.

2. Umowa ramowa, oprócz wskazania wysokości środków, zawiera co najmniej określenie:

- 1) terminu i miejsca realizacji LSR;
- 2) zasad realizacji LSR, w tym dokonywania wyboru:
 - a) operacji realizowanych przez podmioty inne niż RLGD,
 - b) operacji własnych RLGD,
 - c) grantobiorców, o których mowa w art. 2 pkt 4, jeżeli RLGD ma zamiar realizować projekty grantowe;
- 3) zasad monitorowania, oceny i kontroli realizacji LSR;
- 4) zasad współpracy RLGD z podmiotami zaangażowanymi we wdrażanie LSR;
- 5) warunków zmiany albo rozwiązania umowy w zakresie przewidzianym do wsparcia;
- 6) zobowiązania RLGD do zamieszczenia umowy ramowej wraz z LSR na stronie internetowej RLGD;
- 7) zobowiązania RLGD do stosowania wytycznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 4.

3. Wybrana LSR stanowi załącznik do umowy ramowej.

Art. 38. 1. Do postępowania w sprawie wyboru LSR, w tym w zakresie oceny spełniania warunków dostępu RLGD i kryteriów oceny LSR, oraz do postępowania w sprawie sprzeciwu nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu, doręczeń i udostępniania akt.

2. W postępowaniu w sprawie wyboru LSR, w tym w zakresie oceny spełniania warunków dostępu RLGD i kryteriów oceny LSR, stosuje się odpowiednio przepisy, o których mowa w art. 18.

Rozdział 5

Zwrot pomocy

Art. 39. 1. Pomoc:

- 1) wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem lub
 - 2) wykorzystana z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy o finansach publicznych, lub
 - 3) pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości
- podlega zwrotowi wraz z odsetkami określonymi jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia wypłaty środków, chyba że przepisy, o których mowa w art. 1 pkt 1, lub ustawa o finansach publicznych stanowią inaczej.

2. Pomocą, o której mowa w ust. 1 pkt 3, jest pomoc wypłacona beneficjentowi:

- 1) który nie realizuje operacji w całości lub w części lub nie realizuje obowiązków z nią związanych;
- 2) bez podstawy prawnej lub w wysokości wyższej niż określona na realizację operacji w umowie o dofinansowanie;
- 3) który nie wykonuje zobowiązań związanych z przyznaniem pomocy;
- 4) który w okresie 5 lat od dnia otrzymania płatności końcowej został wpisany do rejestru naruszeń, o którym mowa w art. 80 ustawy o rybołówstwie morskim, w związku z dopuszczeniem się poważnego naruszenia;
- 5) niezgodnie z przepisami lub z naruszeniem przepisów Unii Europejskiej lub przepisów krajowych dotyczących przyznawania pomocy.

3. Do pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5, nie stosuje się ust. 2 pkt 4.

Art. 40. 1. Prezes Agencji jest organem właściwym w sprawach dotyczących dochodzenia zwrotu pomocy, o której mowa w art. 39 ust. 1, wraz z odsetkami. W przypadku dochodzenia zwrotu tej pomocy w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5, jeżeli beneficjentem jest Agencja – organem właściwym jest instytucja zarządzająca.

2. Właściwość i tryb ustalania kwoty pomocy, o której mowa w art. 39 ust. 1, określa ustawa o finansach publicznych.

3. Dochodzenie zwrotu pomocy, o której mowa w art. 39 ust. 1, wraz z odsetkami, następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 6

Kontrole

Art. 41. 1. Instytucja zarządzająca w odniesieniu do Agencji może w szczególności przeprowadzać kontrole, w ramach których może:

- 1) wydawać pisemne zalecenia pokontrolne;
- 2) żądać przedstawienia informacji i udostępnienia dokumentów w zakresie zgodności z przepisami prawa i programem wykonywania przez Agencję powierzonych zadań instytucji zarządzającej oraz w celu zapewnienia efektywności wdrażania działań tego programu.

2. Zalecenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1, mogą być skierowane wyłącznie w celu zapewnienia prawidłowej realizacji zadań wykonywanych przez Agencję.

3. Zalecenia, o których mowa w ust. 1 pkt 1, wiążą Agencję, nie mogą jednak dotyczyć rozstrzygnięć co do istoty w sprawach o przyznawanie, wypłatę lub zwrot pomocy.

Art. 42. 1. Instytucja zarządzająca oraz Agencja mogą w zakresie realizacji RLKS, w szczególności:

- 1) przeprowadzać kontrole realizacji LSR przez RLGD pod względem jej zgodności z przepisami prawa i procedurami, a także pod względem osiągnięcia wskaźników w niej założonych;
- 2) wydawać RLGD zalecenia pokontrolne w celu zapewnienia zgodności sposobu realizacji LSR z przepisami, a także w celu zapewnienia jednolitego i prawidłowego wykonywania przez RLGD zadań związanych z realizacją LSR określonych w tych przepisach.

Art. 43. 1. Instytucja zarządzająca przeprowadza kontrolę wnioskodawców w ramach programu w zakresie spełniania warunków przyznania pomocy.

2. Instytucja zarządzająca przeprowadza kontrolę w odniesieniu do operacji realizowanych przez beneficjentów w ramach programu w zakresie sprawdzania dostarczenia współfinansowanych produktów i usług, prawdziwości i kwalifikowalności poniesionych wydatków w ramach operacji oraz zgodności tych operacji z programem oraz przepisami, o których mowa w art. 1 pkt 1.

3. Kontrola, o której mowa w ust. 2, polega na:

- 1) sprawdzeniu dowodów poświadczających poniesienie wydatków w ramach operacji, dokumentujących dane zawarte we wnioskach o płatność, lub weryfikacji poniesionych wydatków, w szczególności w zakresie, o którym mowa w art. 74 ust. 1 lit. a rozporządzenia ogólnego, oraz
- 2) sprawdzeniu postępów w realizacji operacji i efektów realizacji tej operacji w miejscu jej realizowania.

4. Instytucja zarządzająca może powierzyć przeprowadzenie kontroli w zakresie, o którym mowa w ust. 1 i 2, Agencji lub organom administracji dysponującym odpowiednimi warunkami organizacyjnymi, kadrowymi i technicznymi.

Art. 44. 1. Instytucja zarządzająca sporządza plan kontroli na kolejny rok obrotowy realizacji programu.

2. Plan kontroli sporządza się w oparciu o analizę ryzyka, sporządzoną w formie pisemnej.

3. Plan kontroli jest umieszczany na stronie programu.

Art. 45. 1. Kontrole, o których mowa w art. 41–43, są przeprowadzane przez osoby posiadające imienne upoważnienie do wykonywania czynności kontrolnych.

2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera wskazanie podstawy prawnej przeprowadzenia kontroli, osoby upoważnionej do wykonywania czynności kontrolnych oraz miejsca i zakresu kontroli, a także okresu ważności upoważnienia.

3. Przed przystąpieniem do czynności kontrolnych osoba upoważniona do ich wykonywania jest obowiązana okazać upoważnienie, o którym mowa w ust. 1.

4. Osoba upoważniona do wykonywania czynności kontrolnych jest uprawniona do:

- 1) wstępu do siedziby podmiotu, miejsca wykonywania przez ten podmiot działalności lub miejsca realizacji operacji;
- 2) kontroli dokumentów związanych z zakresem kontroli, sporządzania z nich odpisów, wyciągów lub kserokopii, w tym sporządzania dokumentacji fotograficznej;
- 3) żądania pisemnych lub ustnych wyjaśnień związanych z zakresem kontroli;
- 4) wykonywania innych czynności niezbędnych do przeprowadzenia kontroli.

5. Podmiot kontrolowany zapewnia kontrolującemu warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli, w szczególności:

- 1) swobodny wstęp i poruszanie się po terenie podmiotu kontrolowanego;

- 2) w miarę możliwości, samodzielne zamykane pomieszczenie, jeżeli jest to niezbędne do przeprowadzenia kontroli;
- 3) wydzielone miejsce do przechowywania dokumentów i zabezpieczonych przedmiotów;
- 4) środki ochrony indywidualnej.

6. Z przeprowadzonej kontroli sporządza się informację pokontrolną, którą podpisuje osoba upoważniona do wykonywania czynności kontrolnych oraz podmiot kontrolowany albo osoba upoważniona do reprezentowania podmiotu kontrolowanego. W przypadku odmowy podpisania informacji pokontrolnej przez podmiot kontrolowany albo osobę upoważnioną do reprezentowania podmiotu kontrolowanego, informację tę podpisuje tylko osoba upoważniona do wykonywania czynności kontrolnych, zamieszczając w treści tej informacji adnotację o odmowie jej podpisania.

7. Minister właściwy do spraw rybołówstwa określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób, tryb oraz terminy przeprowadzania kontroli w ramach programu oraz wzór imiennego upoważnienia do wykonywania czynności w ramach tych kontroli, mając na względzie:

- 1) zapewnienie prawidłowego zarządzania programem i wydatkowania środków finansowych służących jego realizacji;
- 2) zapewnienie efektywności wdrażania środków programu;
- 3) możliwość zweryfikowania tożsamości osoby uprawnionej do wykonywania czynności kontrolnych.

Rozdział 7

Zmiany w przepisach

Art. 46. W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. 1057) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 2:
 - a) we wprowadzeniu do wyliczenia po wyrazach „Morskiego i Rybackiego” dodaje się wyrazy „, Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury”,
 - b) w pkt 2 po wyrazach „Morskiego i Rybackiego” dodaje się wyrazy „, oraz Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury”;
- 2) w art. 14ke po wyrazach „Morskiego i Rybackiego” dodaje się wyrazy „,oraz Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury”;
- 3) art. 14kf otrzymuje brzmienie:

„Art. 14kf. Minister właściwy do spraw rybołówstwa:

- 1) podaje do publicznej wiadomości na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej program realizowany z wykorzystaniem środków z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury oraz ich zmiany;
- 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o:
 - a) zatwierdzeniu przez Komisję Europejską programu realizowanego z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury oraz ich zmian,
 - b) adresie strony internetowej, na której został zamieszczony program realizowany z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, oraz ich zmiany.”.

Art. 47. W ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o organizacji rynku rybnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 678) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 22:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Przedsiębiorca wpisany do rejestru skupujących przesyła w formie elektronicznej informację, o których mowa w art. 64 lub art. 66 ust. 3 rozporządzenia nr 1224/2009, do Centrum Monitorowania Rybołówstwa stanowiącego ośrodek monitorowania rybołówstwa w rozumieniu rozporządzenia nr 1224/2009.”,
 - b) uchyla się ust. 2;
- 2) uchyla się art. 62a;
- 3) w art. 62b:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 62b. 1. Główny Inspektor Rybołówstwa Morskiego:

 - 1) przyjmuje i sprawdza zatwierdzone świadectwo połowowe, o którym mowa w art. 14 ust. 1 lit. a i art. 16 ust. 1 rozporządzenia nr 1005/2008, oraz udokumentowane dowody, o których mowa w art. 14 ust. 1 lit. b tego rozporządzenia;
 - 2) przyjmuje i sprawdza, w przypadkach określonych w art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 1005/2008, oświadczenie, o którym mowa w tym przepisie;

- 3) przyjmuje powiadomienie, o którym mowa w art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 1005/2008;
 - 4) przeprowadza weryfikacje, o których mowa w art. 17 rozporządzenia nr 1005/2008;
 - 5) przechowuje zatwierdzone świadectwo połowowe, o którym mowa w pkt 1, przez okres wskazany w art. 22 ust. 4 rozporządzenia nr 1005/2008;
 - 6) realizuje obowiązki państwa członkowskiego Unii Europejskiej, o których mowa w art. 24 ust. 2 rozporządzenia nr 1005/2008.”,
- b) w ust. 2 skreśla się wyrazy: „, jeżeli przywóz ich następuje drogą morską”;
- 4) w art. 62c:
- a) w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„1. Główny Inspektor Rybołówstwa Morskiego w przypadku wydania decyzji, o której mowa w art. 62b ust. 2:”;
 - b) w ust. 5 skreśla się wyraz „62a ust. 2 lub”;
- 5) w art. 62e w ust. 1, 2 i 4 wyrazy „Minister właściwy do spraw rybołówstwa” zastępuje się wyrazami „Główny Inspektor Rybołówstwa Morskiego”.

Art. 48. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 61 w ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej w rozumieniu ustawy z dnia ... 2022 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (Dz. U. z 2022 r. poz. ...) albo organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej w rozumieniu ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. U. z 2020 r. poz. 2140) albo organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej w rozumieniu ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego (Dz. U. z 2021 r. poz. 664) – od decyzji wydanej przez instytucję pośredniczącą;”;
- 2) w art. 138 ust. 4 oraz w art. 178 w ust. 1 po wyrazach „Morskiego i Rybackiego” dodaje się wyrazy „, Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury”;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. poz. 1236, 1535, 1773, 1927, 1981, 2054, 2270 oraz z 2022 r. 583, 655, 1079 i 1283.

3) w art. 189:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zlecenie płatności może dotyczyć kwoty wydatków kwalifikowalnych zgodnie z kryteriami określonymi na podstawie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo ustawy o zasadach realizacji programów, albo ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027, albo ustawy o pomocy społecznej, albo rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiającego instrument „Łącząc Europę”, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylającego rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010, albo rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1153 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiającego instrument „Łącząc Europę” i uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1316/2013 i (UE) nr 283/2014, a w przypadku programu finansowanego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury albo Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, albo Europejskiego Funduszu Rybackiego – na podstawie odpowiednio ustawy z dnia ... 2022 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury albo ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, albo ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, wynikającej z wniosku o płatność, zweryfikowanego pozytywnie przez instytucję, o której mowa w art. 188 ust. 1.”,

b) w ust. 3b wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 3a, organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej, instytucji pośredniczącej albo instytucji wdrażającej w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju albo ustawy o zasadach realizacji programów, albo ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027, albo ustawy o pomocy społecznej albo organ pełniący funkcję instytucji zarządzającej lub pośredniczącej w rozumieniu ustawy z dnia 2022 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury lub ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem

Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, lub ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego wydaje decyzję o zapłacie odsetek określającą.”,

c) po ust. 4a dodaje się ust. 4b w brzmieniu:

„4b. Minister właściwy do spraw rybołówstwa w porozumieniu z Ministrem Finansów określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb udzielania oraz rozliczania zaliczek, w tym zwrotu środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa, a także terminy składania wniosków o płatność oraz ich zakres w ramach programu finansowanego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, uwzględniając kategorię beneficjentów i sposób wdrażania działań w ramach programu finansowanego z udziałem środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury.”;

4) w art. 191 w ust. 1 po wyrazach „ustawy o pomocy społecznej,” dodaje się wyrazy „albo w art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 2022 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury,”;

5) w art. 192 w ust. 5 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„W odniesieniu do programu finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury albo Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, albo Europejskiego Funduszu Rybackiego prognozy przekazuje minister właściwy do spraw rybołówstwa, w odniesieniu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 – minister właściwy do spraw rozwoju wsi oraz minister właściwy do spraw rynków rolnych, a w odniesieniu do środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5b – minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego.”;

6) w art. 194 w ust. 1 po wyrazach „z wyłączeniem” dodaje się wyrazy „Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury,”;

7) w art. 195:

a) w ust. 1 po wyrazach „z wyłączeniem środków” dodaje się wyrazy „Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury,”,

b) w ust. 2 po wyrazach „art. 5 ust. 3 pkt 4, środków” dodaje się wyrazy „Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury,”;

8) w art. 206 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) projektu – określa umowa o dofinansowanie projektu, o której mowa w art. 5 pkt 9 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju lub w art. 20 ust. 1 ustawy z dnia ... 2022 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury albo w art. 17 ust. 1 oraz w art. 19 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, albo w art. 9 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 3 kwietnia 2009 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Rybackiego, albo w art. 9 ust. 2 pkt 3 ustawy o zasadach realizacji programów – z wyłączeniem programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna, albo w art. 2 pkt 32 ustawy o zasadach realizacji programów 2021–2027 – z wyłączeniem programów w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna (Interreg);”;

- 9) w art. 207 w ust. 9 w pkt 1 po wyrazach „Morskiego i Rybackiego,” dodaje się wyrazy „albo ustawy z dnia ... 2022 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury,”.

Art. 49. W ustawie z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 540) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 2 w pkt 4 w lit. d kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. e w brzmieniu:

„e) prowadzą na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej połowy organizmów morskich przy użyciu narzędzi połowowych, które nie są oznakowane.”;
- 2) w art. 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) używania przy prowadzeniu połowów organizmów morskich narzędzi połowowych, które nie są oznakowane.”;
- 3) w art. 16 w ust. 1 w pkt 2 w lit. c kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. d i e w brzmieniu:

„d) zmiany danych dotyczących statku rybackiego w zakresie oznaczeń statystycznych określonych w przepisach Unii Europejskiej regulujących przekazywania danych statystycznych dotyczących połowów i działalności rybackiej przez państwa członkowskie,

e) zmiany danych dotyczących statku rybackiego w zakresie zdolności połowowej pozostałej w związku z trwałym zaprzestaniem działalności połowowej, o którym

mowa w art. 20 rozporządzenia 1139/2021; zmiana nie wymaga wydania decyzji, o której mowa w art. 14 ust. 1.”;

- 4) w art. 18 w pkt 2 wyrazy „zwiększenie długości statku do co najmniej 5 m lub mocy silnika głównego do co najmniej 15 kW” zastępuje się wyrazami „zwiększenie długości statku do co najmniej 5 m oraz mocy silnika głównego do co najmniej 15 kW”;
- 5) w art. 23 w ust. 1 po pkt 3 dodaje się przecinek i pkt 4 w brzmieniu:
„4) o uznaniu statku rybackiego za wycofany z wykonywania rybołówstwa komercyjnego w związku z trwałym zaprzestaniem działalności połowowej, o którym mowa w art. 20 rozporządzenia 1139/2021”;
- 6) w art. 25 ust. 1 i 2 otrzymuje brzmienie:
„1. Minister właściwy do spraw rybołówstwa może ogłosić na stronie internetowej urzędu obsługującego tego ministra, informację o wielkości dodatkowej zdolności połowowej przeznaczonej do podziału.
2. W przypadku publikacji ogłoszenia, o którym mowa w ust. 1 minister właściwy do spraw rybołówstwa ogłasza, na stronie internetowej urzędu obsługującego tego ministra, informację o terminie składania przez właścicieli statków rybackich wniosków o przyznanie dodatkowej zdolności połowowej na statki rybackie znajdujące się w danym segmencie floty, przy czym termin ten nie może być krótszy niż 30 dni od dnia ogłoszenia tej informacji.”;
- 7) w art. 27 w ust. 2 w pkt 1 skreśla się średnik i dodaje wyraz „albo”;
- 8) w art. 28 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) w okresie ostatnich 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie dodatkowej zdolności połowowej, właściciel statku rybackiego dokonał zmniejszenia zdolności połowowej tego statku;”;
- 9) w art. 30:
 - a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Przekazanie, o którym mowa w ust. 1 nie może dotyczyć indywidualnej zdolności połowowej, o której mowa w art. 22 ust. 2 pkt 4.”;
 - b) w ust. 4 w pkt 2 po wyrazach „do przekazania” dodaje się wyrazy „albo przedmiotem przekazania jest zdolność połowowa, o której mowa w art. 22 ust. 2 pkt 4”;
- 10) w art. 33:
 - a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,
 - b) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Jeżeli zmiana w rejestrze o której mowa w art. 16 ust. 1 pkt 2 lit. d skutkuje koniecznością zmiany danych zawartych w wydanej armatorowi statku rybackiego licencji, minister właściwy do spraw rybołówstwa z urzędu dokonuje zmiany licencji wydanej na ten statek.”;

11) w art. 41 po ust. 7a dodaje się ust. 7b w brzmieniu:

„7b. Jeżeli zmiana licencji, o której mowa w art. 33 ust. 2, skutkuje koniecznością zmiany danych zawartych w wydanym armatorowi statku rybackiego specjalnym zezwoleniu połowowym, wydanym przez organ, o którym mowa w art. 41 ust 1 pkt 1 lub 2, organ ten z urzędu wydaje zmienione specjalne zezwolenie połowowe na ten statek rybacki.”;

12) w art. 70:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kapitan statku rybackiego o długości całkowitej poniżej 10 m jest obowiązany do sporządzania, w postaci elektronicznej, miesięcznego raportu połowowego.”;

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Kapitan statku rybackiego, po zakończeniu połowów w danym miesiącu, przekazuje dane z miesięcznego raportu połowowego do CMR, nie później niż do 5. dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który został sporządzony raport.”;

13) w art. 79:

a) w ust. 3 po wyrazach „w drodze decyzji,” dodaje się wyrazy: „o której mowa w ust. 1,”;

b) w ust. 5 wyrazy „W decyzjach, o których mowa w ust. 1 i 3” zastępuje się wyrazami „W decyzji, o której mowa w ust. 1”;

c) ust. 6 wyrazy „Decyzjom, o których mowa w ust. 1 i 3” zastępuje się wyrazami „Decyzji, o której mowa w ust. 1”;

14) w art. 90 w ust. 2 pkt 2 wyrazy „imię, nazwisko i adres” zastępuje się wyrazami „imię i nazwisko”;

15) w art. 105 w ust. 1 w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 i 11 w brzmieniu:

„10) opracowuje oraz przekazuje Komisji Europejskiej sprawozdanie, o którym mowa w art. 22 ust. 2 rozporządzenia nr 1380/2013, oraz plan działania, o którym mowa w art. 22 4 rozporządzenia nr 1380/2013;

- 11) opracowuje wieloletni krajowy plan strategiczny, o którym mowa w art. 34 ust. 2 rozporządzenia nr 1380/2013.”;
- 16) w art. 107 w ust. 1 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:
- „a) wykonuje kontrole, w tym kontrole krzyżowe, a także inspekcje, o których mowa w rozporządzeniu nr 1224/2009 oraz rozporządzeniu nr 1005/2008, z wykorzystaniem wszelkich dostępnych dokumentów i źródeł informacji, w tym komputerowej bazy danych oraz systemu zatwierdzania, o których mowa w art. 109 rozporządzenia nr 1224/2009;”;
- 17) w art. 109 w ust. 1:
- a) pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:
- „4) kontroli w zakresie obrotu produktami rybołówstwa, w tym kontroli dokumentów pierwszej sprzedaży, faktur, handlowych dokumentów identyfikacyjnych lub innych dokumentów potwierdzających zakup lub sprzedaż ryb;
- 5) kontroli pomieszczeń statków, magazynów, przetwórnicy i innych pomieszczeń służących lub mogących służyć do przechowywania organizmów morskich;”;
- b) po pkt 5 dodaje się pkt 5a i 5b w brzmieniu:
- „5a) zatrzymania i kontroli środków transportu w miejscach związanych z wyładunkiem, przeładunkiem i magazynowaniem ryb;
- 5b) kontroli ważenia produktów rybołówstwa, w tym urządzeń ważących i rejestrów ważenia;”;
- c) w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:
- „10) zabezpieczenia porzuconych narzędzi połowowych, elementów tych narzędzi, znajdujących się w nich ryb oraz innych przedmiotów służących do nielegalnego połowu ryb.”;
- 18) w art. 111 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) przedstawić do wglądu żądane dokumenty lub dane z miesięcznego raportu połowowego;”;
- 19) po art. 118 dodaje się art. 118a w brzmieniu:
- „118a. Kto prowadzi na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej połowy organizmów morskich przy użyciu narzędzi połowowych, które nie są oznakowane, podlega karze pieniężnej w wysokości 5000 zł.”;
- 20) w art. 130 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W postępowaniu w sprawie wymierzenia kary pieniężnej kapitanowi statku rybackiego stronami są również armator oraz właściciel tego statku.”.

Rozdział 8

Przepisy przejściowe i przepis końcowy

Art. 50. 1. W przypadku otrzymania przed dniem wejścia w życie ustawy przez państwowy instytut badawczy albo instytut naukowy, o którym mowa w art. 73 ust. 1 ustawy o rybołówstwie morskim, realizujący zadania określone w art. 25 ust. 1 i 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniającego rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającego rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE (Dz. Urz. UE L 354 z 28.12.2013, str. 22, z późn. zm.⁴⁾), środków z budżetu państwa w formie dotacji celowej na finansowanie kosztów kwalifikowalnych ponoszonych na ich realizację, jest on obowiązany do zwrotu tych środków, do wysokości udziału refundowanego ze środków EFMRA, na rachunek dochodów właściwego dysponenta, ze środków otrzymanych z Agencji tytułem refundacji wydatków kwalifikowalnych ze środków EFMRA w ramach działania, o którym mowa art. 3 ust. 1 pkt 1 lit. j, w terminie 10 dni od dnia otrzymania tych środków.

2. Właściwy dysponent przekazuje środki, o których mowa w ust. 1, na dochody budżetu państwa, w terminie 5 dni od dnia otrzymania tych środków od instytutu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 51. Czynności i działania instytucji audytowej, o której mowa w art. 71 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, przeprowadzone przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, odnoszące się do perspektywy finansowej 2021–2027, zachowują ważność.

Art. 52. Do dnia 31 grudnia 2023 r. kapitan statku rybackiego, o którym mowa w art. 70 ust. 1 ustawy o rybołówstwie morskim, sporządza miesięczny raport połowowy w postaci papierowej i przekazuje go do Centrum Monitorowania Rybołówstwa, stanowiącego ośrodek monitorowania rybołówstwa w rozumieniu rozporządzenia Rady (WE) nr 1224/2009 z dnia 20 listopada 2009 r. ustanawiającego wspólnotowy system kontroli w celu zapewnienia

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 354 z 28.12.2013, str. 86, Dz. Urz. UE L 133 z 29.05.2015, str. 1, Dz. Urz. UEL 302 z 17.11.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 122 z 17.05.2018, str. 35 oraz Dz. Urz. UE L 198 z 25.07.2019, str. 105.

przestrzegania przepisów wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniającego rozporządzenia (WE) nr 847/96, (WE) nr 2371/2002, (WE) nr 811/2004, (WE) nr 768/2005, (WE) nr 2115/2005, (WE) nr 2166/2005, (WE) nr 388/2006, (WE) nr 509/2007, (WE) nr 676/2007, (WE) nr 1098/2007, (WE) nr 1300/2008, (WE) nr 1342/2008 i uchylającego rozporządzenia (EWG) nr 2847/93, (WE) nr 1627/94 oraz (WE) nr 1966/2006 (Dz. Urz. UE L 343 z 22.12.2009, str. 1, z późn. zm.⁵⁾), za pośrednictwem Głównego Inspektora Rybołówstwa Morskiego, nie później niż do 5. dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który został sporządzony raport.

Art. 53. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dnia od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 47 pkt 2, który wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Paweł Małaczek
zastępca dyrektora
Departamentu Prawnego
za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i
redakcyjnym
/podpisano elektronicznie/

⁵⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 354 z 28.12.2013, str. 1, Dz. Urz. UE L 354 z 28.12.2013, str. 22, Dz. Urz. UE L 354 z 28.12.2013, str. 86, Dz. Urz. UE L 355 z 31.12.2013, str. 94, Dz. Urz. UE L 149 z 20.05.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 133 z 29.05.2015, str. 1, Dz. Urz. UE L 149 z 16.06.2015, str. 23, Dz. Urz. UE L 319 z 04.12.2015, str. 21, Dz. Urz. UE L 83 z 25.03.2019, str. 18 oraz Dz. Urz. UE L 198 z 25.07.2019, str. 105.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027, zwany dalej „projektowaną ustawą” ma na celu realizację w Polsce programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027” (zwanego dalej „Programem”). Program ten stanowi instrument wdrażania środków finansowych pochodzących z Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, zwanego dalej „EFMRA”.

EFMRA został ustanowiony na lata 2021–2027 przepisami *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1139 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury oraz zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 2017/1004* (Dz. Urz. UE L 247 z 13.07.2021, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem EFMRA”. Zasady wdrażania EFMRA regulują również przepisy *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej* (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159) zwanego dalej „rozporządzeniem ogólnym”.

Wskazane wyżej rozporządzenie ogólne oraz rozporządzeniem EFMRA, a także przepisy wydane na ich podstawie, czyli obowiązujące wprost przepisy Unii Europejskiej, regulują w zasadniczym stopniu zasady wdrażania nowego funduszu, z tego względu projektowana ustawa zawiera jedynie regulacje w zakresie, w jakim przepisy unijne są niewystarczające z punktu widzenia systemu prawa krajowego i wymagają właściwego wdrożenia do polskiego porządku prawnego lub uszczegółowienia w przepisach krajowych. W tych celach w projektowanej ustawie zawarto regulacje prawne niezbędne do realizacji wsparcia dla polskiego sektora rybackiego z udziałem środków finansowych pochodzących z EFMRA na lata 2021–2027. Z kolei, w zakresie, w jakim przepisy projektowanej ustawy byłyby niewystarczające dla prawidłowej realizacji programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027 oraz wdrożenia przepisów unijnych, wprowadza się niezbędne zmiany przepisów innych ustaw.

EFMRA jest następcą wdrażanego w perspektywie finansowej 2014–2020 Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, który został w Polsce wprowadzony Programem Operacyjnym „Rybacko i Morze” na lata 2014–2020. Skutkiem tego „następstwa” jest również fakt, że istotna część rozwiązań zawartych w projektowanej ustawie opiera się o rozwiązania funkcjonujące w okresie programowania 2014–2020. Przykładowo, zbliżone będą warunki ubiegania się o pomoc finansową i jej przyznawania – uzyskanie pomocy będzie wymagało złożenia wniosku przez zainteresowanego oraz podpisania umowy o dofinansowanie. Nowością będzie zastosowanie w szerokim zakresie systemu teleinformatycznego do obsługi udzielanej pomocy, a zasadniczej zmianie ulegnie wdrażanie w programie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach EFMRA.

W celu uporządkowania zakresu regulacji, a także ułatwieniu korzystania z niej zwłaszcza przez przyszłych beneficjentów programu Fundusze Europejskie dla Rybacko na lata 2021–2027, projektowana ustawa podzielona została na następujące rozdziały.

- Rozdział 1 – Przepisy ogólne,
- Rozdział 2 – System instytucjonalny,
- Rozdział 3 – Przyznawanie i wypłata pomocy,
- Rozdział 4 – RLKS,
- Rozdział 5 – Zwrot pomocy,
- Rozdział 6 – Kontrole,
- Rozdział 7 – Zmiany w przepisach,
- Rozdział 8 – Przepisy przejściowe i przepis końcowy.

Rozdział 1 – Przepisy ogólne.

Rozdział ten określa zakres projektowanej ustawy (art. 1), wskazując, że reguluje ona:

- zadania oraz właściwość organów i jednostek organizacyjnych w zakresie wspierania zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem środków finansowych pochodzących z EFMRA, w ramach Fundusze Europejskie dla Rybacko na lata 2021–2027, określone w rozporządzeniu EFMRA oraz rozporządzeniu ogólnym:
- warunki i tryb przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej na realizację operacji w ramach Programu, w zakresie nieokreślonym w ww. przepisach unijnych lub przewidzianym w tych przepisach do określenia przez państwo członkowskie UE,
- wspieranie w ramach Programu rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o którym mowa w tytule III w rozdziale II rozporządzenia 2021/1060, w ramach EFMRA,

w zakresie nieokreślonym w przepisach, o których mowa w pkt 1, lub przewidzianym w tych przepisach do określenia przez państwo członkowskie Unii Europejskiej.

- zasady przeprowadzania kontroli w ramach Programu w zakresie nieokreślonym w ww. przepisach UE, lub przewidzianym w tych przepisach do określenia przez państwo członkowskie UE.

W celu zapewnienia czytelności regulacji, w projektowanej ustawie zawarto również krótki słowniczek (art. 2), zawierający definicje niektórych pojęć, tj.: beneficjent, operacja i wnioskodawca. Niezależnie od tego przepisu, szereg innych występujących w niej pojęć zdefiniowanych jest w przepisach samej ustawy, w których pojawiają się po raz pierwszy, dotyczy to również występujących w przepisach skrótów lub powtarzających się tytułów aktów prawnych.

Projektowana ustawa przesądza w art. 3, że wdrażanie w Polsce EFMRA w ramach Programu obejmie realizację wszystkich czterech priorytetów, na których opiera się ten fundusz (zob. pkt 12 preambuły do rozporządzenia EFMRA), to jest:

- Priorytetu 1. *Wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony żywych zasobów wodnych,*
- Priorytetu 2. *Wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury, przyczyniając się w ten sposób do bezpieczeństwa żywnościowego w Unii,*
- Priorytetu 3. *Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury,*
- Priorytetu 4. *Wzmocnienie międzynarodowego zarządzania oceanami oraz przyczynienie się do zapewnienia bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów, ochrony na nich, a także zrównoważonego zarządzania nimi.*

Realizowany będzie również Priorytet 5. – Pomoc techniczna, o którym mowa w art. 36 ust. 4 rozporządzenia ogólnego. W związku z tym, w przeciwieństwie do poprzedniego okresu programowania, gdzie pomoc techniczna nie była równorzędnym Priorytetem w Programie Operacyjnym RYBY 2014–2020, w projektowanej ustawie wdrażanie Pomocy technicznej będzie regulowane na zasadach ogólnych, czyli obowiązujących dla wszystkich priorytetów Programu, ewentualnie z niezbędnymi wyjątkami, ale bez wyodrębniania osobnej procedury jej wdrażania.

W projektowanej ustawie wymienione są również działania, które będą realizowane w ramach wymienionych Priorytetów 1–5. Sprecyzowano również cele szczegółowe z rozporządzenia EFMRA, które będą realizowane poprzez ww. Priorytety i działania.

Rozdział 2 – System instytucjonalny.

Rozdział ten (art. 4–9) ustanawia instytucje zaangażowane w realizację Programu. Zaproponowane w nim rozwiązania mają na celu optymalizację wdrażania realizacji Programu i wynikają z praktyki w perspektywie finansowej 2014–2020.

Instytucją zarządzającą (dalej zwaną „IZ”), czyli instytucją, o której mowa w art. 71 rozporządzenia ogólnego, podobnie, jak w perspektywie finansowej 2014–2020, będzie minister właściwy do spraw rybołówstwa (art. 4). Kompetencje IZ określone są w obowiązujących wprost przepisach unijnych, z tego względu nie zostały powtórzone w projektowanej ustawie. Doprecyzowano jedynie, że specjalista do spraw komunikacji, o którym mowa w art. 48 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, wyznaczony zostanie przez IZ spośród pracowników urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rybołówstwa, a IZ realizować będzie również zadania w zakresie komunikacji i widoczności określone art. 49 rozporządzenia ogólnego. Ponadto IZ przypisano generalnie realizowanie w Programie zadań państwa członkowskiego Unii Europejskiej określone w rozporządzeniu ogólnym oraz rozporządzeniu EFMRA nieprzypisanych innym organom.

Niezbędny w Programie komitet monitorujący (dalej zwany „KM”) powoła, w drodze zarządzenia, minister właściwy do spraw rybołówstwa. Kompetencje KM określone są w obowiązujących wprost przepisach unijnych, z tego względu nie zostały powtórzone w projektowanej ustawie.

Ponadto, możliwe będzie również fakultatywne powołanie, w drodze zarządzenia, ministra właściwy do spraw rybołówstwa, organów opiniodawczo-doradczych w sprawach należących do zadań i kompetencji IZ. Analogiczne ciało powołano w obecnym okresie programowania i służy ono m.in. eksperckiej ocenie i realizacji projektów o charakterze innowacyjnym, przy których analizie szczególnie istotna jest wiedza specjalistyczna ekspertów zewnętrznych.

Projektowana ustawa przewiduje również możliwość wydawania przez IZ wytycznych, które będą – uzupełniając regulacje zawarte w aktach prawa powszechnie obowiązującego oraz regulacje umowne – pomocniczym instrumentem zapewnienia prawidłowej realizacji Programu. W przeciwieństwie jednak do wytycznych stosowanych w perspektywie finansowej

2021–2027 na gruncie przepisów z zakresu realizacji zadań finansowanych z innych niż EFMRA środków europejskich, wytyczne te będą miały jedynie charakter uzupełniający, w związku z tym nie ma potrzeby ustanawiania szczególnego trybu ich uzgadniania, a ich podawanie do publicznej wiadomości nastąpi na stronie internetowej Programu. W wytycznych ustalone zostaną, w razie potrzeby, praktyczne standardy wdrażania Programu, a realizowane będą przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (zwaną dalej „ARiMR”), rybackie lokalne grupy działania (zwane dalej „RLGD”) oraz beneficjentów. Wytyczne nie mogą dotyczyć rozstrzygnięcia co do istoty sprawy indywidualnej beneficjenta dotyczącej realizacji określonej operacji. Podstawą stosowania wytycznych – o czym mowa w dalszych przepisach projektowanej ustawy – w stosunku do ARiMR będzie porozumienie z IZ, w stosunku do RLGD – jej umowa ramowa, a w stosunku do beneficjenta – jego umowa o dofinansowanie.

Do realizacji Programu wykorzystywany będzie system teleinformatyczny o którym mowa w art. 2 pkt 29 *ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027* (Dz. U. poz. 1079). Jest to jeden system o charakterze centralnym, funkcjonujący w Polsce poczynając już od perspektywy 2007–2013, w którym rejestruje się i przechowuje w formie elektronicznej dane, zgodnie z art. 72 ust. 1 lit. e rozporządzenia ogólnego, a który nie był dotychczas wykorzystywany przy wdrażaniu w Polsce funduszy rybackich. W systemie tym będzie następować rejestracja i przechowywanie w formie elektronicznej danych dotyczących każdej operacji, niezbędne do monitorowania, ewaluacji, zarządzania finansowego, weryfikacji i audytów, zgodnie z załącznikiem XVII do rozporządzenia ogólnego. System zapewnia bezpieczeństwo, integralność i poufność danych oraz uwierzytelnianie użytkowników.

Instytucją pośredniczącą Programu (dalej zwaną „IP”) będzie ARiMR, której IZ powierzy swoje zadania w drodze pisemnego porozumienia (art. 5). W Programie, identycznie jak dotychczas, nie przewiduje się wystąpienia instytucji wdrażających.

Różnicą w stosunku do obecnego okresu programowania jest fakt, że ARiMR będzie jedyną IP w Programie, realizującą zadania w odniesieniu do wszystkich jego priorytetów, w tym realizacji w ramach EFMRA wspieranie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o którym mowa w tytule III w rozdziale II rozporządzenia ogólnego, podczas gdy w poprzednim okresie programowania instytucjami pośredniczącymi w zakresie RLKS było 16 samorządów województw. Zmiana ta powinna pozwolić to na obniżenie kosztów administracyjnych wdrażania Programu i wpłynąć na ujednoczenie oraz standaryzację

procedur wdrażania środków EFMRA. Z kolei, fakt, że w ramach EFMRA rozwój lokalny kierowany przez społeczność nie będzie podlegał przepisom *ustawy o rozwoju lokalnym kierowanym przez społeczność*, lecz stosowany będzie oddzielny tryb wyboru i jego wdrażania określany w projektowanej ustawie i aktach wykonawczych wydanych na jej podstawie stanowi istotną różnicę w stosunku do dotychczasowych regulacji. Uzasadnieniem zaproponowanego rozwiązania jest zapewnienie, że środki przeznaczone na wdrażanie Priorytetu 3. *Sprzymianie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury* trafią o społeczności o charakterze typowo rybackim, dla których wskaźnik rybackości zostanie obliczony na podstawie opracowania przygotowanego przez Instytut Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie. Wybór strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, w rozumieniu w art. 32 rozporządzenia ogólnego, uregulowany jest w dalszej części projektowanej ustawy, a oparty będzie o rozwiązania sprawdzone na gruncie PO RYBY 2014–2020.

Kolejnymi instytucjami w Programie będą: minister właściwy do spraw finansów publicznych, realizujący zadania w zakresie księgowania wydatków, w rozumieniu art. 76 rozporządzenia ogólnego (art. 7) oraz Szef Krajowej Administracji Skarbowej, jako instytucja audytowa, w rozumieniu art. 71 ust. 2 rozporządzenia ogólnego (art. 8).

W celu zapewnienia w procesie realizacji Programu poszanowania praw podstawowych oraz praw osób z niepełnosprawnościami, projektowana ustawa przewiduje powołanie przez IZ Rzecznika Programu (art. 8). Do jego głównych zadań należeć będzie przyjmowanie i analizowanie zgłoszeń dotyczących utrudnień dotyczących ww. zakresu i proponowanie usprawnień, które mogłyby zostać wdrożone w ramach realizacji Programu, z zastosowaniem procedur z *Działu VIII – Skargi i wnioski ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, z późn. zm.). Ze względu na horyzontalny charakter zasad równości szans i niedyskryminacji, oraz zasady równości kobiet i mężczyzn, wszystkie programy wdrażane w ramach funduszy unijnych powinny zaplanować mechanizmy pozwalające na przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji, w tym w szczególności dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność. Rzecznika wyznaczy IZ spośród pracowników urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw rybołówstwa, zapewniając, aby nie dochodziło do konfliktu interesów polegającego na tym, że Rzecznik rozpatruje sprawy dotyczące czynności wykonywanych przez niego samego w ramach innych obowiązków służbowych.

Projektowana ustawa, w odniesieniu do kwestii przetwarzania danych osobowych oraz dostępu do rejestrów zakłada (art. 9), że wskazane instytucje realizujące Program są administratorami przetwarzającymi dane osobowe w celach określonych w art. 4 rozporządzenia ogólnego, zgodnie z którym państwa członkowskie oraz Komisja Europejska mogą przetwarzać dane osobowe tylko wtedy, gdy jest to konieczne do celów wykonywania ich odpowiednich obowiązków wynikających z niniejszego rozporządzenia, w szczególności do celów monitorowania, sprawozdawczości, komunikacji, publikacji, ewaluacji, zarządzania finansowego, weryfikacji i audytów oraz, w stosownych przypadkach, do celów określania kwalifikowalności uczestników. Dane osobowe mogą być pozyskiwane bezpośrednio od osób, których dane dotyczą, systemu teleinformatycznego lub z rejestrów publicznych, o których mowa w art. 92 ust. 2 *ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027* (Dz. U. poz. 1079), zwanej dalej „ustawą wdrożeniową”, jak również – w przypadku ARiMR – z rejestru statków rybackich, o którym mowa w art. 13 *ustawy z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim* (Dz. U. z 2022 r. poz. 540), zwanej dalej „ustawą o rybołówstwie morskim”, a także Krajowego Rejestru Karnego, o którym mowa w *ustawie z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1709). W pozostałym zakresie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy wdrożeniowej.

Rozdział 3 – Przyznawanie i wypłata pomocy,

Rozdział ten zawiera rozwiązania w znacznym stopniu oparte o procedury funkcjonujące w okresie programowania 2014–2020. W szczególności, warunki ubiegania się o pomoc finansową będą zbliżone do obecnego okresu programowania, a w celu uzyskania wsparcia finansowego zainteresowany podmiot będzie musiał wystąpić do IP z wnioskiem o dofinansowanie, następnie w przypadku spełnienia warunków przyznania pomocy nastąpi podpisanie z beneficjentem umowy o dofinansowanie (art. 10).

W kolejnym przepisie projektowanej ustawy wskazano warunki podmiotowe jakie spełniać musi wnioskodawca ubiegający się o pomoc z Programu (art. 11), które podobnie jak w dotychczasowym okresie programowania 2014–2020 zakładają, że z otrzymania pomocy wykluczony będzie podmiot który: ma orzeczony prawomocnym wyrokiem sądu zakaz dostępu do środków z funduszy europejskich, zakaz korzystania z dotacji, subwencji lub innych form wsparcia finansowego środkami publicznymi lub zakaz ubiegania się o zamówienia publiczne, wobec którego sąd ogłosił upadłość, jest podmiotem wykluczonym na podstawie art. 207 ust.

4 ustawy o finansach publicznych lub podmiotem wpisany do rejestru naruszeń, o którym mowa w art. 80 ustawy o rybołówstwie morskim, w związku z dopuszczeniem się poważnego naruszenia.

Przy tym, należy pamiętać, że określone warunki podmiotowe wobec wnioskodawców (beneficjentów) zawarte są również w obowiązujących wprost przepisach Unii Europejskiej dotyczących konkretnych typów operacji (np. art. 17 ust. 2 i 21 ust. 5 rozporządzenia EFMRA), w związku z czym nie muszą być powtarzane w projektowanym akcie prawa krajowego, a co więcej stanowią będą ramy dla uszczegółowienia warunków udzielania pomocy w aktach wykonawczych do projektowanej ustawy.

W kolejnym przepisie określono wykorzystywane w Programie formy pomocy (art. 12), które są *de facto* formami dotacji przewidzianymi w rozporządzeniu ogólnym. Należy dodać, że dalsze uszczegółowienie odnośnie dokumentowania, weryfikowania i potwierdzania zwłaszcza pomocy w formie zwrotu kosztów uznawanych umowie za kwalifikowalne, poniesionych przez beneficjenta na realizację operacji będą regulowane w aktach wykonawczych do projektowanej ustawy. Projektowana ustawa nie przewiduje natomiast realizacji instrumentów finansowych gdyż nie zostały one ujęte w Programie Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027.

Projektowana ustawa określa również limity środków do wysokości których przyznawana jest pomoc (art. 13), zarówno w odniesieniu do całości Programu (ust. 1 pkt 1) jak i konkretnego naboru wniosków o dofinansowanie realizowanego przez ARiMR (ust. 1 pkt 2), a także możliwości zwiększania tych limitów. Przewidziano również upoważnienie do wydana przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa rozporządzenia o podziale środków finansowych na realizację Programu, w którym ustali on limity na poszczególne priorytety, cele szczegółowe lub rodzaje interwencji, o których mowa w załączniku IV do rozporządzenia EFMRA, jak również na poszczególnych beneficjentów w ramach *Priorytetu 5. Pomoc techniczna*.

Zaproponowano, że wniosek o dofinansowanie (art. 14) zawierał będzie co do zasady dane wnioskodawcy i opis planowanej operacji, w tym określenie miejsca jej realizacji, celów, zakresu i kosztów, a składany będzie za pomocą systemu teleinformatycznego na formularzu w nim udostępnionym. Wzór wniosku przygotowuje ARiMR i zatwierdzi IZ, a podmiot zainteresowany uzyskaniem pomocy będzie mógł się z nim zapoznać jeszcze zanim uruchomiony zostanie nabór w systemie teleinformatycznym, gdyż wniosek opublikowany zostanie m.in. na stronie Programu. Ponadto, wprowadzie wszystkie wnioski o dofinansowanie

składane będą w systemie teleinformatycznym, jednak ustawa precyzuje właściwość rzeczową instytucji Programu, do których wniosek powinien być złożony, wskazując że adresatem wniosku będzie co do zasady ARiMR, a jedynie w przypadku działania *Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca* zawarte w Priorytecie 3. – właściwa RLGD, zaś w *Priorytecie 5. Pomoc techniczna* jeżeli wnioskodawcą będzie ARiMR – IZ. Termin składania wniosku będzie określany w ogłoszeniu o naborze wniosków o dofinansowanie, a niekiedy w przepisach rozporządzenia wykonawczego.

Kolejne przepisy projektowanej ustawy (art. 15 i 16) zawierają szczególne rozwiązania określające kompetencje RLGD w procesie rozpatrywania wniosków o dofinansowanie w ramach działania *Realizacja lokalnych strategii rozwoju i współpraca* zawartego w Priorytecie 3. jeżeli operację realizuje podmiot inny niż ta RLGD lub tzw. grantobiorca. Jak wynika z art. 2 pkt 4 projektowanej ustawy – grantobiorca to podmiot któremu RLGD realizująca projekt grantowy (operację), przyznaje w ramach tego projektu środki finansowe na zrealizowanie zadań służących osiągnięciu celu jej operacji. Projektowane przepisy określają zakres oceny wniosku przez RLGD przed jego przekazaniem ARiMR w celu dalszej obsługi (w tym ostatecznej weryfikacji, zawarcia umowy itd.), a także drogę odwoławczą przysługującą wnioskodawcy – w postaci protestu, a następnie skargi do sądu administracyjnego, do których stosuje się odpowiednio określone regulacje ustawy wdrożeniowej.

Kolejne przepisy projektowanej ustawy regulują zakres oceniany wniosku o dofinansowanie (art. 17) oraz zobowiązują podmioty, przed którymi toczy się postępowanie w sprawie udzielenia pomocy (art. 18) – czyli zarówno ARiMR, jak i IZ oraz RLGD – do stania na straży praworządności, rozpatrzenia w sposób wyczerpujący całego materiału dowodowego, udzielania wnioskodawcy niezbędnych pouczeń oraz zapewnienia mu czynnego udziału w każdym stadium postępowania. Wnioskodawca oraz inne osoby uczestniczące w postępowaniu w sprawie udzielenia pomocy na realizację operacji w Programie będą obowiązane przedstawiać dowody oraz składać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek. Ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która wywodzi z tego faktu skutki prawne. Wnioskodawca zobowiązany zostanie również do informowania o wszelkich zmianach w zakresie danych przedstawionych w złożonym wniosku o dofinansowanie. Do postępowań w sprawach przyznawania pomocy w Programie w nie będą miały zastosowania przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyjątkiem

przepisów wskazanych w projektowanej ustawie, czyli wyłączenia pracowników organu, doręczeń, wezwań, udostępniania akt, a także skarg i wniosków.

Analogicznie jak w obecnym okresie programowania, w przypadku gdy nie zostaną spełnione warunki przyznania pomocy lub zostanie wyczerpany limit środków finansowych umożliwiające jej udzielenie (art. 19), ARiMR poinformuje wnioskodawcę o odmowie przyznania pomocy, podając przyczyny tej odmowy, a wnioskodawcy będzie przysługiwało prawo wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonym dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, czyli będzie to postępowanie dotyczące tzw. innych aktów lub czynności z zakresu administracji publicznej dotyczące uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa.

Odnosnie umowy o dofinansowanie (art. 20) projektowana ustawa przewiduje, że będzie zawierana – pod rygorem nieważności, w formie pisemnej albo w formie elektronicznej, zgodnie ze wzorem przygotowanym przez ARiMR i zatwierdzonym przez IZ. Określono również minimalny zakres umowy oraz wskazano okoliczności, których wystąpienie powoduje nieważność umowy lub jej zmian.

Nowym rozwiązaniem, mającym na celu łagodzenie problemów gospodarczych, wynikających z nadzwyczajnych wydarzeń jak np. pandemia, jest umożliwienie zwiększenia wysokości pomocy przyznanej umową beneficjentowi na realizację określonej operacji o maksymalnie 20% pomocy przyznanej pierwotnie. Zmiana taka będzie mogła nastąpić na uzasadniony wniosek beneficjenta, maksymalnie jeden w czasie obowiązywania umowy, najpóźniej przed dniem złożenia wniosku o płatność końcową, oraz o ile są dostępne środki finansowe na dany cel szczegółowy lub rodzaj interwencji, o którym, mowa w załączniku IV do rozporządzenia EFMRA. Taka zmiana umowy o dofinansowanie nie będzie mogła powodować zmiany jej zakresu rzeczowego.

Kolejny projektowany przepis (art. 21) precyzuje, że wypłata beneficjentowi pomocy na realizację określonej operacji następuje na podstawie umowy o dofinansowanie – na wniosek o płatność. Wniosek ten może nie być wymagany jeżeli umowa o dofinansowanie tak stanowi. Ponadto, do postępowania w sprawie wypłaty pomocy stosuje się odpowiednio zasady określone w art. 18 projektowanej ustawy dotyczące postępowania w sprawie przyznawania pomocy.

W projektowanej ustawie określono również minimalny zakres wniosku o płatność (art. 22), sposób jego składania za pomocą systemu teleinformatycznego na formularzu w nim

udostępnionym, a także zasady ustalania wzoru takiego wniosku. Wyjątkowo, w przypadku gdy z powodów technicznych złożenie wniosku o płatność za pomocą systemu teleinformatycznego nie jest możliwe, beneficjent, za zgodą ARiMR, będzie mógł go złożyć w sposób przez nią wskazany. Rozwiązanie „awaryjne” w tym zakresie jest istotne, ze względu na negatywne konsekwencje jakie poniósłby beneficjent w przypadku ewentualnej awarii systemu teleinformatycznego w momencie gdy upływa termin złożenia przez niego wniosku.

Kolejny projektowany przepis (art. 23) reguluje szczególne działanie, jakim jest *Gromadzenie danych rybackich*, realizowane w ramach Priorytetu 1. Kwestia ta wynika wprost z ciężącego na państwie członkowskim Unii Europejskiej obowiązku zapewnienia prawidłowej realizacji Wspólnej Polityki Rybołówstwa m.in. poprzez ciągłą i niezakłóconą realizację Wieloletniego Programu Zbierania Danych Rybackich, który jest obecnie prowadzony przez Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy w Gdyni. Biorąc pod uwagę, że zadanie to musi być realizowane bez względu na aktualną dostępność finansowania z Programu, które może być opóźnione z uwagi na problemy z jego uruchomieniem, przewidziano, że środki budżetowe wydatkowane na taką operację mogą być rozliczone jako wydatki kwalifikowalne ze środków EFMRA. Jest to rozwiązanie analogiczne do zastosowanego w obecnym okresie programowania.

W kolejnym projektowanym przepisie (art. 24) przewidziano możliwość następstwa prawnego wobec wnioskodawcy pomocy oraz beneficjenta pomocy realizującego określoną operację, jak również beneficjenta, który zakończył realizację operacji. W każdej z tych trzech sytuacji konieczne będzie spełnienie przez następcę prawnego zarówno warunków jej otrzymania, stwierdzenie, że nie sprzeciwia się to przepisom, istocie i celowi działania, w ramach którego przyznano pomoc, jak i przejęcie zobowiązań związanych z przyznaną pomocą lub zrealizowaną operacją. Projektowane przepisy mają na celu utrzymanie trwałości realizowanych operacji na każdym ich etapie (od momentu złożenia wniosku o dofinansowanie, poprzez realizację operacji, aż po okres 5 lat po zakończeniu operacji). W związku z powyższym beneficjent zobowiązany będzie do zgłoszenia ARiMR zamiaru przeprowadzenia transakcji prowadzącej do następstwa prawnego przed jej faktycznym dokonaniem, o ile jest to możliwe. Jeśli bowiem operacja nie zostanie przejęta przez właściwy podmiot, ARiMR na zasadach ogólnych ma obowiązek zażądać od beneficjenta zwrotu pomocy wraz z odsetkami.

Projektowana ustawa (art. 25) upoważnia ministra właściwego do spraw rybołówstwa do określenia, w drodze obligatoryjnych rozporządzeń, szczegółowych warunków i trybu

przyznawania, wypłaty lub zwrotu pomocy w przypadku działań w ramach Priorytetów 1–5. Wyjątek stanowić będzie działanie Mechanizm interwencyjny zawarte w Priorytecie 2., w odniesieniu do którego wydanie rozporządzenia jest fakultatywne, a ponadto uzależnione od uprzedniego wydania przez Komisję Europejską decyzji, o której mowa w art. 26 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia EFMRA, czyli wystąpienia wyjątkowych zdarzeń powodujących znaczące zakłócenia na rynkach, w rodzaju pandemii Covid-19.

W powyższych rozporządzeniach zostaną określone, w zależności od charakteru regulowanych działań i priorytetów, w szczególności: szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać wnioski o dofinansowanie i wnioski o płatność, oraz tryb składania tych wniosków lub szczegółowy sposób oceny oraz terminy rozpatrywania wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność, lub kryteria wyboru operacji, lub katalog beneficjentów, lub tryb, warunki i termin zawierania umowy o dofinansowanie oraz szczegółowe wymagania, jakim powinna odpowiadać umowa o dofinansowanie.

Rozdział 4 – RLKS

Rozdział ten zawiera przepisy (art. 26–38) regulujące realizację rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, czyli tzw. RLKS, w ramach Programu, które zakładają, że odmiennie niż w dotychczasowej perspektywie finansowej, nie będą stosowane rozwiązania ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (Dz. U. z 2022 r. poz. 943), lecz odrębne, zawarte w projektowanej ustawie. Motywem takiej regulacji jest potrzeba uwzględnienia specyfiki wdrażania EFMRA zapewnienia, żeby wszystkie środki przeznaczone na wdrożenie Priorytetu 3 *Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury* służyły rozwojowi obszarów o charakterze typowo rybackim. Wykorzystane zostaną również doświadczenia sprawdzone w ramach realizacji EFMR 2014–2020.

Projektowana ustawa (art. 26) przewiduje powołanie na potrzeby Programu odrębnego Komitetu, w rozumieniu art. 32 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, do spraw wyboru rybackich lokalnych strategii rozwoju, czyli tzw. LSR. Kolejne projektowane przepisy precyzują formę prawną i strukturę rybackich lokalnych grup działania, czyli tzw. RLGD (art. 27), a także warunki wyboru rybackich LSR, spośród zgłoszonych przez RLGD (art. 28), do konkursu ogłoszonego przez IZ (art. 29). Konkurs ten będzie prowadzony na podstawie ustalonego przez IZ regulaminu konkursu, którego zakres określa projektowana ustawa (art. 30).

Odnosnie przebiegu konkursu, zaproponowano, że wniosek o wybór LSR składa się do IZ w określonej formie i terminie (art. 31), a szczegóły dotyczące konkursu znajdują się w ogłoszeniu o konkursie (art. 32). W trakcie konkursu, jeśli wniosek będzie zawierał określone braki (art. 33) IZ pozostawi go bez rozpatrzenia, a w przypadku innych braków wezwie RLGD do jego uzupełnienia, przy czym uzupełnienie nie może prowadzić do istotnej modyfikacji tego wniosku. Zaproponowano również (art. 34), że oceny każdej LSR Komitet będzie dokonywał w drodze uchwały wskazując czy zostały spełnione warunki dostępu RLGD oraz liczbę punktów uzyskanych przez tę LSR w ramach oceny tzw. kryteriów oceny LSR, uzasadnienie tej oceny i pouczenie o możliwości wniesienia sprzeciwu. Od uchwały o dokonaniu oceny LSR będzie przysługiwać RLGD prawo wniesienia do komitetu sprzeciwu, na określonych w projektowanej ustawie zasadach i trybie. Ponadto, na rozstrzygnięcie komitetu w sprawie wniesionego sprzeciwu RLGD będzie przysługiwać prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego (art. 35), przy czym wniesienie skargi nie wstrzymuje możliwości wyboru LSR w ramach ogłoszonego konkursu. Jeżeli zaś zostaną wyczerpane środki przeznaczone na wybór LSR, sąd uwzględniając skargę nie uchyli rozstrzygnięcia komitetu, lecz stwierdzi, że ocena LSR została przeprowadzona z naruszeniem prawa.

Ostateczny wybór LSR (art. 36) dokonywany w drodze uchwały komitetu, która zawiera listę ocenionych LSR, liczbę punktów otrzymanych przez poszczególne LSR oraz wskazanie LSR, które zostały wybrane. Uchwałę tę publikuje się na stronie Programu oraz przesyła ocenionym RLGD. Z RLGD, którego LSR został wybrana w konkursie, IZ zawiera umowę ramową, której minimalny zakres również określono w projektowanej ustawie (art. 37).

Projektowana ustawa (art. 38) przewiduje również, że do postępowania w sprawie wyboru LSR, w tym w zakresie oceny spełniania warunków dostępu RLGD i kryteriów oceny LSR, oraz do postępowania w sprawie sprzeciwu nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, z wyjątkiem przepisów dotyczących wyłączenia pracowników organu, doręczeń, udostępniania akt i wezwań. Stosuje się natomiast odpowiednio zasady określone w art. 18 projektowanej ustawy, dotyczące postępowaniu w sprawie przyznawania pomocy.

Rozdział 5 – Zwrot pomocy

Rozdział ten (art. 39–40) reguluje zwrot pomocy – to jest pomocy finansowej na realizację operacji w ramach Programu – odwołując się do odpowiednich regulacji ustawy o finansach publicznych. Zwrotowi wraz z odsetkami określonymi jak dla zaległości podatkowych, analogicznie w dotychczasowym okresie programowania podlegać będzie pomoc (art. 39):

wykorzystana niezgodnie z przeznaczeniem, wykorzystana z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy o finansach publicznych, pobrana nienależnie lub w nadmiernej wysokości. Doprecyzowano również jak rozumieć pomoc pobraną nienależnie lub w nadmiernej wysokości.

Projektowana ustawa przewiduje (art. 40), że organem właściwym w sprawach dotyczących dochodzenia zwrotu pomocy w powyższym zakresie będzie Prezes ARiMR, a w przypadku gdy beneficjentem jest ARiMR – instytucja zarządzająca. Zwrot będzie następował w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, a właściwość i tryb ustalania kwoty pomocy zwracanej określa ustawa o finansach publicznych. W związku z tymi regulacjami należy zauważyć, że do zwrotów pomocy z Programu nie będą miały zastosowania przepisy ustawy o ARiMR. Na zasadzie art. 30 ust. 2 tejże ustawy, ma ona zastosowanie jedynie do tzw. Sektorowych Programów Operacyjnych, z których ostatnim – w zakresie funduszy rybackich – był Sektorowy Program Operacyjny „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb” na lata 2004–2006.

Rozdział 6 – Kontrole

Rozdział ten (art. 41–45) reguluje zakres kontroli w ramach Programu dotyczących zarówno instytucji realizujących ten Program, jak i podmiotów zainteresowanych uzyskaniem lub korzystających z pomocy w Programie. Należy mieć na uwadze, że przepisy te muszą regulować przedmiotowe kwestie w sposób kompleksowy, gdyż w ich zakresie nie stosuje się przepisów regulujących kontrolę w administracji rządowej.

Przewidziano, że kontrole prowadzone będą przez IZ, w określonym zakresie, w stosunku do ARiMR oraz RLKS, wnioskodawców i beneficjentów. Z kolei, ARiMR uzyska uprawnienia kontrolne, w określonym zakresie, w stosunku do RLKS, wnioskodawców i beneficjentów. Ponadto, IZ będzie mogła również powierzyć przeprowadzenie kontroli wnioskodawców lub beneficjentów, w określonym zakresie, Agencji lub organom administracji dysponującym odpowiednimi warunkami organizacyjnymi, kadrowymi i technicznymi. Przykładowo, za organ taki uznać można Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, przy czym mimo analogicznej regulacji w obecnym okresie programowania, IZ nie korzystała dotychczas z takiej możliwości kontroli.

Projektowane przepisy określają upoważnienia do wykonywania czynności kontrolnych, zawierają możliwość żądania przedstawienia informacji i udostępnienia dokumentów przez kontrolowanego, kierowania do niego zaleceń pokontrolnych. Przewidują również, że IZ

będzie sporządzać plan kontroli na kolejny rok obrotowy realizacji Programu w oparciu o pisemną analizę ryzyka, który umieszczany będzie na stronie Programu. Szczegółowy sposób, tryb oraz terminy przeprowadzania kontroli w ramach Programu oraz wzór imiennego upoważnienia do wykonywania czynności w ramach tych kontroli zostaną zaś uregulowane w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwy do spraw rybołówstwa.

Rozdział 7 – Zmiany w przepisach

Jak wspomniano na wstępie, w zakresie, w jakim przepisy projektowanej ustawy byłyby niewystarczające dla prawidłowej realizacji Programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027 oraz wdrożenia przepisów unijnych, zaproponowano niezbędne zmiany przepisów innych ustaw.

Przede wszystkim zmiany obejmują przepisy o charakterze „finansowym”: ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz ustawę z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027. Zmiany te sprowadzają się zasadniczo do rozszerzenia na EFMRA oraz nowy Program regulacji dotyczących jego poprzedników, to jest Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego na lata 2014–2020 oraz Programu Operacyjnego „Rybactwo i Morze” na lata 2014–2020”.

Ponadto, w projektowanej ustawie zaproponowano zmiany podstawowych aktów regulujących branżę rybacką czyli ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o organizacji rynku rybnego oraz ustawę z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim. Zmiany tych dwóch aktów prawnych są niezbędne dla usprawnienia realizacji i kontroli Wspólnej Polityki Rybołówstwa Unii Europejskiej, co jest niezbędnym warunkiem korzystania przez państwo członkowskie z środków finansowych pochodzących z Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury. Zmiany te pozwolą również na proste i efektywne, dzięki elektronicznej, pozyskiwanie danych połowowych oraz właściwe zarządzanie zdolnością połowową przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa, co jest związane z operacjami polegającymi na trwałym zaprzestaniu działalności połowowej.

W szczególności (art. 47), w ustawie o z dnia 5 grudnia 2008 r. o organizacji rynku, nowelizacja art. 22 wprowadza obowiązek stosowania przez wszystkich przedsiębiorców wpisanych do rejestru skupujących formy elektronicznej przesyłania informacji, o których mowa w art. 64 lub art. 66 ust. 3 rozporządzenia nr 1224/2009, do Centrum Monitorowania

Rybołówstwa stanowiącego ośrodek monitorowania rybołówstwa w rozumieniu rozporządzenia nr 1224/2009. Dotychczas część mniejszych przedsiębiorców, o obrocie poniżej 200 tys. Euro, przysyłała dane w formie papierowej. Pozostałe zmiany (art. 62a, 62b, 62c, 62e w ustawie o organizacji rynku rybnego) porządkują kwestie kontroli przenosząc na Głównego Inspektora Rybołówstwa Morskiego określone kompetencje ministra właściwego do spraw rybołówstwa. Dzięki czemu będzie mogła nastąpić lepsza koordynacja i ustandaryzowanie czynności kontrolnych.

Z kolei, w ustawie z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim (nowelizowanej w art. 49 projektowanej ustawy) wprowadza się szereg zmian, które eliminują ujawnione w praktyce prowadzonych kontroli braki we wdrażaniu Wspólnej Polityki Rybołówstwa, w szczególności nowelizacja:

- eliminuje braki przepisów odnośnie stosowania narzędzi połowowych, które nie są oznakowane, w tym ustanawia karę w tym zakresie (art. 1 ust. 2 pkt 4 lit. e, art. 5 pkt 4, art. 118a.),
- wprowadza mechanizm umożliwiający aktualizację przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa, z urzędu, danych w rejestrze statków rybackich w zakresie oznaczeń statystycznych określonych w przepisach Unii Europejskiej regulujących przekazywania danych statystycznych dotyczących połowów i działalności rybackiej przez państwa członkowskie (art. 16 w ust. 1 w pkt 2 w lit. d, art. 33, art. 41 po ust. 7b),
- umożliwiają elastyczne zarządzanie zdolnością połowowa w związku z restrukturyzacją floty prowadzona z użyciem funduszy UE (art. 16 w ust. 1 w pkt 2 w lit. e, art. 18 w pkt 2, art. 23 w ust. 1 w pkt 4, art. 25, art. 27 w ust. 2 w pkt 1, art. 28 w pkt 2, art. 30),
- wprowadza obowiązek sporządzania miesięcznego raportu połowowego w postaci elektronicznej również przez mniejsze statki rybackie (art. 70 ust. 1 i 5),
- porządkuje tryb prowadzenia postępowań w sprawie nałożenia punktów za poważne naruszenia, które powinny obejmować łącznie kapitana oraz armatora statku rybackiego (art. 79 ust. 3 i 5-6, art. 130),
- dostosowuje przepisy, poprzez eliminację adresu, do istniejących regulacji dotyczących dokumentów tożsamości (art. 90 w ust. 2 pkt 2),
- uzupełnia kompetencje ministra właściwego do spraw rybołówstwa do opracowania dokumentów programowych niezbędnych do realizacji Programu (art. 105 w ust. 1 w pkt 10 i 11),

- porządkuje i wzmacnia kompetencje kontrolne Główny Inspektor Rybołówstwa Morskiego (art. 107 ust. 1 pkt 1 lit. a, art. 109 w ust. 1 pkt 4-5b i pkt 10, art. 111 w ust. 1 pkt 2).

Rozdział 8 – Przepisy przejściowe i przepis końcowy.

W rozdziale tym umieszczono przepis regulujący rozliczanie środków przeznaczonych na tzw. gromadzenie danych rybackich otrzymania przed dniem wejścia w życie ustawy. Od strony merytorycznej przepis ten jest analogiczny dotyczącego tej samej materii przepisu zawartego w rozdziale *Przyznawanie i wypłata pomocy*. Różnicę stanowi jedynie fakt, iż zadanie polegające na gromadzeniu danych rybackich przed uruchomieniem Programu finansowane musiało być z budżetu państwa. Kwestia ta wynika wprost z ciężącego na państwie członkowskim Unii Europejskiej obowiązku zapewnienia prawidłowej realizacji Wspólnej Polityki Rybołówstwa poprzez ciągłą i niezakłóconą realizację Wieloletniego Programu Zbierania Danych Rybackich, który jest obecnie prowadzony przez Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy w Gdyni. Środki te mogą zostać po uruchomieniu Programu zrefundowane ze Środków Unii Europejskiej, jako refundacji wydatków kwalifikowalnych ze środków EFMRA w ramach działania, o którym mowa art. 3 ust. 1 pkt 1 lit. j projektu ustawy i trafić na dochód budżetu państwa.

Kolejny projektowany przepis ma na celu zachowanie ważności czynności i działań instytucji audytowej, o której mowa w art. 71 ust. 2 rozporządzenia ogólnego, przeprowadzone przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przed dniem wejścia w życie niniejszej projektowanej ustawy, odnoszące się do perspektywy finansowej 2021–2027, Należy wyjaśnić, że w celu przygotowania Programu przez Polskę, jako państwo członkowskie UE, konieczne było prowadzenie czynności o charakterze audytowym przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy.

Kolejny przepis związany jest z omówionymi wcześniej zmianami w przepisach z zakresu rybołówstwa morskiego, prowadzącymi do szerszej elektronizacji raportowania połowów. Wprowadza się okres przejściowy – do dnia 31 grudnia 2023 r. – w którym możliwe będzie nadal – w określonym zakresie – sporządzanie miesięcznego raportu połowowego w postaci papierowej i przekazywanie go do Centrum Monitorowania Rybołówstwa za pośrednictwem Głównego Inspektora Rybołówstwa Morskiego, nie później niż do 5. dnia miesiąca następującego po miesiącu, za który został sporządzony raport.

Ze względu na zakres projektowanej ustawy, nie zachodzi konieczność wprowadzania w przepisach tego rozdziału postanowień regulujących inne sprawy rozpoczęte przed dniem jej wejścia w życie.

Zaproponowano, że wejście w życie projektowanej ustawy nastąpi po upływie 14 dnia od dnia ogłoszenia. Wyjątek od ogłoszenia tej zasady stanowić będą przepisy z zakresu rynku rybnego (rozszerzenie elektronicznego przekazywania tzw. dokumentów pierwszej sprzedaży), które wejdą w życie odpowiednio, po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia projektowanej ustawy. Okres przejściowy pozwoli na zapewnienie zainteresowanym przedsiębiorcom branży rybackiej, którzy dotychczas nie korzystali z elektronicznej w powyższym zakresie, na rozpoczęcie korzystania z realizowanych przez polską administrację rybacką elektronicznych platform zbioru danych rybackich.

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy zostanie zamieszczony na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projektowana ustawa nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia, stosownie do § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Przyjmuje się że projektowana ustawa będzie miał pozytywny wpływ na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt ustawy został umieszczony w Wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów pod pozycją UC22.